

فصل اول

تاریخچه بورس

@bursihaaa

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

بازنشر:

به نام خدا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ خدمت همه عزیزان و همراهان

امیرخانی هستم .. با اولین مبحث از دوره آموزش مجازی بازار سرمایه و بورس اوراق بهادار در خدمتتون هستم

با توجه به اینکه دوره آموزشی یه دوره جامع و از ابتدای مباحث را در برمیگیره ،ممکنه برخی از دوستان نسبت به برخی از مطالب اطلاعات داشته باشن . لذا با توجه به حضور قشرهای مختلفی از مردم و سطوح اطلاعاتی متفاوت ، خواهشمندیم مباحث را از ابتدا دنبال کنید تا انشالله قدم به قدم پیش بریم

بخش اول : مقدمات سرمایه گذاری در بورس

تاریخچه پیدایش بورس

بحثمون را با تاریخچه پیدایش بورس آغاز می کنیم اگر چه که ممکنه تعداد زیادی از دوستان با اون آشنایی داشته باشند

در اروپا افراد برای انجام مبادلات پولیشون روی نیمکتهای قدیمی مینشستن و پولهاشونو مبادله میکردن تا اونجا که لغت بانک "bank" که در زبان ایتالیایی به معنی نیمکت هست، بعدها به مراکزی که وظیفه انجام مبادلات پولی را بعهده گرفتن بانک گفته شد.

هر کلمه ای دارای یه تاریخچه است و کلمه بورس هم از این قاعده مستثنا نیست.

مثال بانک را براتون زدم . امادر مورد بورس :

تاریخچه پیدایش بورس به قرن 15 میلادی برمیگردد. در اون زمان بازرگانان و کسبه شهری به نام بوروژ در شمال غربی بلژیک، در میدانی، روبروی خانه فردی به نام "واندر بورس" جمع میشدن و خرید و فروش میکردند. از اون تاریخ به بعد تمام جاهایی که مردم در اونجاها خرید و فروش میکردن به بورس معروف شدند.

در اون زمان این مکانها از نظم و انضباط خاصی برخوردار نبودند و هرکس میتونست در اونجا خرید و فروش کنه. رفته رفته نظم و انضباط خوبی در اون مکانها حاکم شد و به شکلی که بعد از مدتی فقط بازرگانها، صرافها و دلالها بودن که اجازه داشتن در این مکان خرید و فروش کنن. بعد از مدتی این مکانها به تالارهای مسقف و بزرگ تبدیل شدند و بازرگانانی که تا قبل از اون در هوای آزاد خرید و فروش میکردن حالا دیگه برا خرید و فروش به این تالارها میرفتند. در بیشتر منابع علمی و تاریخی، تاریخ رسمی تاسیس بورس در دنیا را آغاز به کار تالارهای مسقف بورس معرفی می کنند.

اما بازرگانان در تالارهای بورس چه چیزی را خرید و فروش میکردن؟
لازم هستش در اینجا با مفهومی به نام "شرکت سهامی" آشنا بشیم.

شرکت سهامی :

در گذشته بازرگانان همیشه به دنبال راهی بودن تا ضرر و زیانهای احتمالی کارشون را کاهش بدهند ... شراکت راه خوبی بود که میتونست ریسک کسب و کار اونها را کمتر کنه. چون با شریک شدن چند نفر تو کسب و کار، سود و زیانهای احتمالی اون کار هم بین شرکا تقسیم میشه.

این تجربه کم کم باعث تشکیل شرکتهای سهامی شد. تو این شرکتهای هر یک از شرکا به اندازه سهمی که در شرکت داشتن در منافع یا ضررهای احتمالی شرکت سهیم میشدن.

اولین شرکت سهامی ماسکوی نام داشت که در سال 1553 میلادی با مشارکت عده ای از تجار در روسیه ایجاد شد. به مرور زمان و با گسترش مبادلات تجاری در جهان نیاز به جذب سرمایه های بیشتر و شرکای جدیدتر احساس شد. پیدا کردن شرکای جدید هم به نیاز مراکزی داشت که بتونه در واقع بین دارندگان پول و متقاضیان پول ارتباط برقرار کنه.

این مراکز که به بورس معروف شدند و شرکتهای اونجا سهامشون را به افرادی که علاقه مند به سرمایه گذاری بودن میفروختن تا با این کار شرکای جدیدتر و بیشتری برای خودشون پیدا کنن. اولین بورس اوراق بهادار جهان در قرن 17 میلادی در شهر آمستردام هلند تشکیل شد و کمپانی هند شرقی هم اولین شرکتی بود که سهام خودش را در اون عرضه کرد.

از اوایل قرن 18 میلادی فعالیتهای بورس در شهر لندن ادامه پیدا کرد و در قهوه خونه ها شروع شد. این فعالیتهای در سال 1773 میلادی با خرید ساختمونی مستقل توسط معامله گران وارد فصل جدیدی شد. در نهایت در مارس 1801 میلادی بورس لندن فعالیت رسمی خودشو شروع کرد.

اما بورس نیویورک ، که امروزه یکی از بزرگترین بورسهای دنیاست، در می 1792 میلادی توسط 24 کارگزار بازار سهام در خیابان وال استریت نیویورک ایجاد شد. اونها زیر درخت چناری دور هم جمع شدن و یه توافقنامه ای را امضا کردن که به توافقنامه درخت چنار مشهور شد.

با امضای این توافقنامه فعالیت خرید و فروش سهام که قبل از اون بصورت غیر رسمی زیر درخت چنار انجام می شد رسمیت پیدا کرد و با این کار بورس نیویورک عملاً فعالیتش را شروع کرد.

با شروع بکار بورسهای بزرگ جهان ، رفته رفته سایر کشورها هم دارای بورس شدن تا اونجایی که امروزه کمتر کشوری را می تونیم پیدا کنیم که بورس نداشته باشه.

مختصری در مورد پیدایش بورس در دنیا صحبت کردیم اما تاریخچه تاسیس بورس در کشور عزیزمان ایران:

مطالعات اولیه در مورد تاسیس بورس در ایران^۳، به سال 1315 هجری شمسی برمی گردد. فردی بلژیکی به نام ران نوترفلد پس از انجام مطالعات گسترده درباره تاسیس بورس در ایران اساسنامه تاسیس بورس را تهیه و به مسئولین ایرانی ارائه کرد.

اما با توجه به وقوع جنگ جهانی دوم، عملاً تاسیس بورس در ایران بیش از 25 سال به تاخیر افتاد. سرانجام در سال 1341 کمیسیونی در وزارت بازرگانی توافق نامه اولیه تاسیس بورس سهام را تنظیم کردند.

در اواخر همین سال هیئتی از بورس بروکسل برای مشارکت در راه اندازی بورس ایران به کشورمون دعوت شدن و در سال 1345، قانون تشکیل بورس اوراق بهادار درمجلس تصویب و برای اجرا از سوی وزارت اقتصاد به بانک مرکزی ابلاغ شد.

در بهمن 1346 بورس اوراق بهادار ایران با انجام چند معامله بر روی سهام بانک توسعه صنعتی و معدنی، به طور رسمی فعالیت خودشو شروع کرد.

تشکیل قانون جدید "قانون بازار اوراق بهادار" در اول آذر 1384 از مهم ترین وقایعی بود که در بورس کشور اتفاق افتاد. سازمانی با عنوان "سازمان بورس و اوراق بهادار"، به عنوان نهاد نظارتی بورس تاسیس شد. وظیفه این سازمان نظارت بر عملکرد بورسهای مختلف در کشور است.

در حال حاضر 4 بورس بزرگ در کشور تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار فعالیت می کنند :

1- بورس اوراق بهادار تهران

که در آن سهام شرکتها و سایر اوراق بهادار مانند اوراق مشارکت خرید و فروش میشود

2- فرابورس ایران

که در آنجا هم مثل بورس اوراق بهادار تهران، سهام شرکتها و سایر انواع اوراق بهادار مثل اوراق اجاره و اوراق امتیاز تسهیلات مسکن خرید و فروش میشود. (در مورد تفاوت بورس و فرابورس در آینده بطور کامل توضیح خواهم داد)

3- بورس کالای ایران

که در آن انواع کالاها مانند محصولات پتروشیمی، فلزات، محصولات کشاورزی، و موارد دیگر خرید و فروش می شود

4- بورس انرژی

که در آن حاملهای انرژی از جمله برق خرید و فروش میشود.

البته ما در این دوره آموزشی در مورد بورس اوراق بهادار و فرابورس صحبت خواهیم کرد

اما مفهوم بورس به عنوان یک بازار:

بازار مکانی عمومی است که در اون خریداران و فروشندگان معاملات خودشون را مستقیما یا از طریق واسطه ها انجام میدن

بورس هم در واقع یک بازار هست. البته یک بازار پیشرفته و با شبکه های ارتباطی گسترده و با بازارهای سنتی که میشناسیم تفاوت های زیادی داره. در بازارها دارایی های زیادی مورد خرید و فروش قرار میگیره

در یک طبقه بندی کلی 2 نوع دارایی وجود داره

دارایی واقعی

و

دارایی مالی

منظور از داراییهای فیزیکی یا دارایی های واقعی، داراییهایی هستند که جنبه فیزیکی دارند. مثلاً خودرو، املاک و مستغلات، لوازم منزل، طلا و دیگر موارد از جمله داراییهای فیزیکی هستند

اما داراییهای مالی، داراییهایی هستند که ارزش آنها به پشتوانه یک دارایی دیگه تعیین میشه. مثلاً دارنده سهام یک شرکت، به اندازه سهام خودش در داراییها و منافع اون شرکت سهیم میشه یا دارنده اوراق مشارکت از طریق داشتن اون اوراق مشارکت، در پروژه مشارکت داره در نتیجه در سودی که به دست میاد هم شریکه

بورس به عنوان یک بازار محلی است که در اون انواع داراییها اعم از دارایی مالی و دارایی واقعی مورد معامله قرار میگیره.

به بورسی که در اون داراییهای مالی خرید و فروش میشه "بورس اوراق بهادار" گفته میشه

به بورسی هم که در اون داراییهای واقعی یا کالاهای فیزیکی خرید و فروش بشه "بورس کالا" میگییم

این سری آموزشی در مورد بورس اوراق بهادار یا اصطلاحاً بازار سهام و نحوه سرمایه گذاری در این بازار می پردازیم و از معرفی تفصیلی بورس کالا صرف نظر می کنیم

به این دلیل که بخش عمده ای از خریداران و فروشندگان سهام یا اصطلاحاً سرمایه گذاران در بورس اوراق بهادار اشخاص حقیقی هستند که بعضاً حتی با مبالغ کم و پس اندازهای ملازم خود از طریق خرید سهام شرکتها یا سایر اوراق بهاداری که در بورس خرید و فروش میشوند در این بازار سرمایه گذاری کرده اند

جالبه بدونید در حال حاضر بیش از 7 میلیون نفر در بورس کد سهامداری دارند. و این نشون میده که بازار سرمایه تونسته نفوذ قابل توجهی بین مردم کشور پیدا کنه

مهم نیست چقدر پس انداز دارید مهم اینه که با کمترین مبالغ هم بتونید یه سرمایه گذاری قانونی سودآور و موثر را به طور اصولی انجام بدین

نقش بورس در نظام اقتصادی:

شاید بتوانیم رسمی بودن، شفافیت را مهمترین تفاوت‌های بورس با بازارهای دیگه بدونیم به این معنا که خرید و فروش در بورس بر اساس قوانین مقررات و ضوابط مشخص و نظام مند انجام میشه. تفاوت دوم بورس با بازارهای سنتی شفافیت بالای بورس هست به این معنی که وقتی 1 نفر تصمیم به خرید یا فروش سهام یک شرکت در بورس میگیره به راحتی و صرفا با دسترسی به اینترنت میتونه به اطلاعات مربوط به اون شرکت دسترسی داشته باشه و بعد از بررسی کامل این اطلاعات در باره خرید یا فروش سهام اون شرکت تصمیم گیری کنه و این در حالیه که بازارهای سنتی از این شفافیت برخوردار نیستن تفاوت سوم بورس با بازارهای سنتی هم به برخورداری فعالان بازار بورس از پشتوانه قانونی هستش قانون گذار قوانین و مقررات و ساختارهای لازم را برای حفظ حقوق سرمایه گذاران در بورس در نظر گرفته تا سرمایه گذاران با اطمینان خاطر از عدم بروز اتفاقاتی مثل سو استفاده، کلاه برداری و دیگر موارد در این بازار سرمایه گذاری کنن

اما چرا بورس تا این اندازه در نظام اقتصادی کشورها اهمیت داره ؟

فرض کنیم شرکتی پس از انجام مطالعات کارشناسی به این نتیجه رسیده که با افزایش تعداد خطوط تولید خودش میتونه محصول جدیدی را به بازار عرضه کنه. طبیعتا موفقیت شرکت در راه اندازی خط تولید جدید منجر به افزایش میزان تولید فروش و سود آوری شرکت، ایجاد فرصتهای شغلی بیشتر، خودکفایی در عرصه ملی و در نهایت رشد و رونق اقتصادی میشه .

اما شرکت برای راه اندازی خط تولید نیاز به پول داره...

بنابراین سوال اصلی اینه : پول مورد نیاز برای راه اندازی این خط تولید چگونه باید تامین بشه؟

یک راه متداول مراجعه مسئولان شرکت به بانک و دریافت تسهیلات بانکیه. این روش از نظر مالی معمولاً زمانبر هست و هزینه زیادی را هم به شرکت تحمیل می کنه چون شرکت در صورت دریافت تسهیلات باید سود تسهیلات را به بانک پرداخت کنه

در کنار این روش، راه دیگه ای هم وجود داره که تامین مالی از طریق بورس اوراق بهادار هست . در این روش شرکت می تونه در صورت پذیرش در بورس، طرح توجیهی خودش را برای راه اندازی خط تولید جدید به بورس ارائه کنه

در صورتی که کارشناسان بورس تشخیص دادن که طرح ارائه شده از نظر میزان سودآوری و سایر شرایط طرح قابل قبولی هست به شرکت اجازه می ده تا با انتشار و عرضه سهام جدید به سرمایه گذاران در بورس اوراق بهادار منابع مالی مورد نیاز خودش را برای راه اندازی خط تولید جدید تامین کنه .

در واقع افزایش سرمایه های بورسی به این منظور انجام میشن

چون سرمایه گذاران در بورس اوراق بهادار بعد از بررسی و تحلیل اطلاعات منتشر شده توسط شرکتها، سهام شرکت های سودآور را برای خرید انتخاب می کنند بنابراین به وجود اومدن فضای رقابتی باعث میشه که شرکت های موفق و سودده بتونن از طریق فروش سهام به تامین مالی بپردازن

و برعکس شرکت های زیانده به طور خودکار از گردونه خارج بشن تا اختصاص منابع به صورت مطلوب و بهینه انجام بشه. امری که به نوبه خودش رونق اقتصادی را به دنبال داره. به همین علت هست که کشورهایی که دارای بورس تکامل یافته تری هستن تونستن رشد اقتصادی بیشتری را تجربه کنن

در این جلسه در مورد تاریخچه پیدایش بورس و بورس در ایران، همچنین مفهوم بورس به عنوان یک بازار و نقش اون تو اقتصاد صحبت کردیم

به این ترتیب شرکت از یک سو تونسته با سهام کردن دیگران در طرح خودش تامین مالی کنه و از سوی دیگر سرمایه گذارانی که طرح شرکت را سودآور تشخیص دادن تونستن با خرید سهام اون شرکت هرچند به میزان بسیار کم اما با سرمایه اندک در یک طرح سودآور و ملی شریک بشن

@bursihaaa

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

باز نشر :

انشالله در جلسه بعد مطالب را با موضوع

مزایتهای سرمایه گذاری در بورس ادامه میدیم

امیدوارم که مطالب ارائه شده مفید بوده باشن

ضمناً اگر سوالی در مورد مباحث مطرح شده داشتید میتونید بپرسید

@bursihaaa

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

بازنشر:

فصل دوم

مزایای سرمایه گذاری در بورس

@bursihaaa

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

بازنشر:

با عرض سلام خدمت همه همراهان گرامی

امیرخانی هستم

با جلسه دوم از مباحث مربوط به اصول مقدماتی سرمایه گذاری در بورس و بازار سرمایه در

خدمتتون هستم

در جلسه قبل در مورد تاریخچه پیدایش بورس در دنیا و تشکیل اون در ایران و همچنین مقدماتی در باره انواع بورس و مفهوم بازار خدمتتون گفته شد

در این جلسه میخواهیم در مورد مزایای سرمایه گذاری در بورس صحبت کنیم

در جلسه قبل اشاره کردیم که سرمایه گذاری افراد مختلف جامعه در بورس میتونه نقش بسیار زیادی در رونق اقتصادی کشور داشته باشه. دلیلش هم این بود که با این کار منابع مالی مورد نیاز بنگاههای اقتصادی برای توسعه فعالیتها تامین میشه و در نتیجه منجر به رونق کسب و کار، ایجاد شغل و شکوفایی اقتصاد کشور خواهد شد

ولی قطعا این سوال مطرح میشه که سرمایه گذاری در بورس و خرید سهام شرکتها برای شما چه نفعی داره؟ یا اصلا چه دلیلی وجود داره که فرد به جای گزینه های متعددی که برای سرمایه

گذاری وجود داره، سرمایه گذاری در بورس و خرید سهام را انتخاب کنه؟؟؟

در پاسخ به این سوال مهم باید مزایای سرمایه گذاری در بورس را توضیح بدیم...

1- کسب درآمد :

تقریبا همیشه گفت اصلی ترین هدف هر فرد در سرمایه گذاری کسب سود و درآمد هست. اما باید در نظر گرفت که در ابتدا باید از اصل سرمایهمون محافظت کنیم و بعد دنبال به دست آوردن سود باشیم

سرمایه گذاری در بورس هم مثل هر کار دیگه ای باید همراه با آگاهی باشه و اگر به صورت صحیح و آگاهانه باشه به دست آوردن سود رو از 2 طریق ممکن میکنه: یکی از طریق دریافت سود

نقدی از شرکتهای و دوم از طریق افزایش قیمت سهام

شرکتی که شما سهامش را خریداری میکنید که می تونه یه شرکت خدماتی باشه یا تولیدی، در صورتی که عملکرد موفق و سود آوری داشته باشه، سالانه مقدار قابل توجهی سود به دست میاره. بر اساس قانون سود شرکت متعلق به سهامداران اون شرکت هست

پس افرادی که سهام یک شرکت را خریده و در اختیار دارند به میزان سهم خودشون در سود اون شرکت سهیم هستند

البته میزان تاثیرگذاری هر یک از افراد در تصمیمات اون شرکت به میزان سهامی بستگی داره که در اختیار داره و کسانی که سهام بیشتری دارن میتونن در تصمیم گیریهای شرکت نقش موثرتری ایفا کنن

البته شرکتهای لزوما همه سود محقق شده سالانه خودشون را بین سهامداران تقسیم نمیکنن، چون ممکنه برای توسعه فعالیتشون نیاز به پول داشته باشن و بنابر این ترجیح میدن تنها بخشی از سود سالانه را بین سهامدارن توزیع کنن و بخش دیگه ای از سود را هم در فعالیتهای توسعه ای شرکت سرمایه گذاری کنن

به مبلغ سودی که سالانه بین سهامداران تقسیم میشه "سود نقدی" یا اصطلاحاً DPS گفته میشه

پس دریافت سود نقدی اولین روش کسب درآمد توسط سهامداران هست

مثلا فرض کنید ارزش سهام شرکتی در بورس 200 تومنه و اگر این شرکت در پایان سال مالی خودش 20 تومن سود بین سهامداران تقسیم کنه در واقع به میزان 10 درصد سود نقدی به سهامدارنش داده

ولی درآمد سهامداران فقط به سود نقدی محدود نمیشه و وقتی شرکتی عملکرد مالی خوب و سودده ای داشته باشه تمایل سرمایه گذاران برای خرید سهام اون شرکت افزایش پیدا میکنه و به دلیل افزایش تقاضای خرید برای سهام اون شرکت و تمایل برای خرید سهامش، قیمت سهام اون شرکت در بورس افزایش پیدا میکنه

افزایش قیمت سهام یک شرکت در بورس هم باعث افزایش درآمد و داراییهای سهامدارنش میشه در همون مثال قبلی فرض کنید قیمت سهام شرکت که در ابتدای دوره 200 تومن بود، در پایان دوره و به دلیل عملکرد مطلوب شرکت به 250 تومن رسیده باشه یعنی 25٪ افزایش قیمت سهام بنابر این سهامداران اون شرکت علاوه بر اینکه 10 درصد سود نقدی از شرکت دریافت کردن، 25٪ هم از محل افزایش قیمت سهام اون شرکت سود بدست آوردن . یعنی در طول یک دوره مالی (1 سال مالی) حدود 35٪ سود بدست آوردن

به این نکته مهم هم توجه کنید که گرچه شرکتهایی که سهامشون در بورس معامله میشه جز شرکتهای بزرگ و معتبر کشور هستند ولی هر شرکتی عملکرد و سودآوری خاص خودش را داره و سرمایه گذاران باید موقع خرید سهام شرکت، اطلاعات منتشر شده شرکت را بطور دقیق بررسی کنند تا بتونن تصمیم گیری مناسب و در نتیجه درآمد مورد انتظار را بدست بیارن نکته مهمی که باید در این مورد در نظر گرفته بشه اینه که شرکتهای سیاستهای متفاوتی در مورد توزیع سود نقدی دارن و در هنگام خرید سهام شرکت باید به این موضوع توجه کنید که آیا دریافت سود نقدی سالیانه براتون اهمیت داره یا اینکه دید بلندمدت تری دارید و بیشتر تمایل به افزایش ارزش سهامتون دارید

مثلا بعضی افراد مثل بازنشستگان که ترجیح میدن سود سالانه و مستمری را بصورت سالانه برای تامین هزینه هاشون دریافت کنن بهتره که سهام اون شرکتهایی را انتخاب کنن که سیاست تقسیم سود نقدی بیشتری را دارن ولی با این حال هیچ تضمینی وجود نداره که یه شرکت حتما سود تقسیم کنه

ولی یه جوانی که میخاد ارزش سهامش طی سالهای آینده افزایش داشته باشه باید سهام شرکتی را بخره که سیاست توسعه-ای در پیش داره و بخش زیادی از سود سالانه را به توسعه فعالیتهای آیندش اختصاص میده

این موضوع را میشه از سیاست های گذشته شرکتهای تشخیص داد که آیا شرکت مورد نظر بیشتر علاقه داره سود توزیع کنه یا توسعه فعالیت های شرکت مورد نظرش هست

2- امنیت و شفافیت در سرمایه گذاری

دومین مزیت سرمایه گذاری در بورس که خیلی هم مهمه بحث امنیت و شفافیت در سرمایه گذاری هست

اگر به شما بگن که میتونید سرمایه خودتون را در کاری در طی 1 سال چند برابر کنید ولی شما از جزئیات و کیفیت این سرمایه گذاری مطلع نباشید و مثلا ندونید که فراره پولتون را در چه کاری سرمایه گذاری کنید؟ آیا اصلا کسی که ادعای چند برابر کردن پولتون را مطرح کرده مطمئن و مورد اعتماد هست یا نه؟

اصلا آیا این کار شرعی و قانونی هست یا نه؟

آیا سرمایه تون برمیگرده یا امکان کلاه برداری وجود داره؟

و هزاران اما و اگر دیگه....

آیا شما در این شرایط آیا حاضر به سرمایه گذاری میشید؟ خب طبیعتا پاسخ خیلی از افراد منفیه

یکی از مهمترین مزایای سرمایه گذاری در بورس امنیت در سرمایه گذاری و برخورداری از حمایت قانون و مقررات هست

قبلاً در مورد اهمیت بورس در اقتصاد کشور توضیح دادیم و گفتیم که به دلیل اهمیت این موضوع قوانین زیادی در رابطه با بورس تصویب شده که باعث تضمین امنیت بورس برای سرمایه گذاری همیشه

مثلاً اگر کسی سهام شرکتی را خریداری کند و شرکت مورد نظر در پایان سال با وجود تصویب سود نقدی، از پرداخت اون در مهلت قانونی خودداری کند، سهامدار میتونه از اون شرکت شکایت کند و سود خودش را دریافت کند....

یا مثلاً شرکتهایی که سهامشون در بورس خرید و فروش میشه موظفند اطلاعات مالی و عملکرد خودشون رو به صورت مستمر منتشر کنند تا سرمایه گذاران با اطلاعات و شناخت کافی از وضعیت یک شرکت، در مورد خرید یا فروش سهام اون شرکت تصمیم گیری کنن در صورتی که شرکتی برخلاف قوانین و مقررات اطلاعات خودش را منتشر نکنه اعضای هیئات مدیره شرکت مسئول هستن و باید به مراجع حقوقی پاسخگو باشند

بنابراین اگرچه شرکت های بورسی شرکت های معتبری هستن و عموماً دچار چنین مشکلاتی نمیشن ولی در عین حال قانونگذار با در نظر گرفتن این تمهیدات، اطمینان لازم را برای سهامداران فراهم میکنه

همچنین شرکتهای بورسی موظف هستن تمام اطلاعات با اهمیت را برای اطلاع سهامداران به بورس اعلام کنن و بورس هم با در نظر گرفتن و بررسی این اطلاعات، اونها را برای اطلاع سهامداران در شرایط یکسان منتشر میکنه

همچنین بورس به صورت لحظه ای کلیه اطلاعات مربوط به آخرین معاملات انجام شده در بورس ، قیمت سهام، میزان عرضه و تقاضای سهام، میزان معاملات انجام شده بر روی سهام و موارد دیگه

را از طریق سایت بورس منتشر میکنه و سرمایه گذاران میتونن با بررسی این اطلاعات نسبت به خرید و فروش سهام تصمیم گیری کنن

در مورد سایت هایی که اطلاعات مختلف بورسی رو منتشر می کنند در جلسات آینده به طور مفصل صحبت می کنیم.

این شرایط که به اسم "شفافیت" در بورس توضیح دادیم باعث میشه تا سرمایه گذاران از نظر میزان دسترسی به اطلاعات، تقریبا در شرایط یکسان تصمیم گیری کنن. بنابر این سرمایه گذاری در بورس را میشه یک سرمایه گذاری شفاف دونست

3- حفظ ارزش سرمایه در مقابل تورم

بدلیل وجود تورم ارزش پول در طول زمان کاهش پیدا میکنه و در صورتی که افراد پس اندازهاشون رو در جای مناسبی سرمایه گذاری نکنن ، ارزشش کم میشه برای حفظ ارزش پول در طی زمان بهترین راهکار سرمایه گذاری هست. البته سرمایه گذاری در کاری که بتونه بازدهی بیشتری از کاهش ارزش پول ناشی از تورم داشته باشه

یکی از این روشها سرمایه گذاری در بورس هست

جالبه اینم بدونید بر اساس آمارها متوسط سود سرمایه گذاری در بورس طی حدود 20 سال گذشته ، به مراتب بیشتر از بازدهی توی بازارهایی مثل طلا ارز و مسکن بوده . گرچه ممکنه این بازارها در مقاطعی نوسانات زیادی را هم تجربه کرده باشن

حالا سوال اینه که سرمایه گذاری در بورس چطوری به حفظ ارزش پول در مقابل تورم کمک میکنه ؟

گفتیم که افراد به نسبت سهامی که از یک شرکت خریداری کردن در منافع شرکت یعنی داراییها و سود و زیانهای اون ، سهیم میشن

پس اولاً ارزش داراییهای یک شرکت در طول زمان متناسب با تورم افزایش پیدا میکنه و ثانياً شرکت در اثر کار و فعالیتش سود بدست میاره. پس افرادی که با آگاهی و انتخاب صحیح اقدام به خرید سهام یک شرکت میکنند، میتونن سرمایهشون را در مقابل تورم حفظ کنن

4- نقد شوندگی مناسب

از ویژگی های یک دارایی خوب اینه که بتونه قابلیت نقد شوندگی بالایی هم داشته باشه و بشه اون را سریع به پول تبدیل کرد هرکسی ممکنه در زندگی خودش شرایطی براش پیش بیاد که نیاز داشته باشه داراییهاش را نقد کنه . نقد کردن دارایی هم علاوه بر مشکلات خاص خودش، زمانبر هست مثلاً در صورتی که یه آپارتمان را بخواهید نقد کنید از زمان تصمیم به فروش تا فروش رفتنش مشکلات زیادی مثل پیدا کردن مشتری، توافق برای معامله، انتقال سند و موارد دیگه مواجه میشید

ولی کسانی که سهام یا انواع اوراق بهادار موجود در بورس را خرید کردن برای فروش کافیه به اولین کارگزاری بورس در سراسر کشور مراجعه کنن و تقاضای فروش خودشون را ثبت کنن و یا اگه کد معاملات برخط رو دارن و به اینترنت هم دسترسی دارن خودشون هم می تونن اقدام به فروش کنن

این شرایط باعث میشه درجه نقدشوندگی اوراق بهادار از بقیه انواع سرمایه گذاریها بالاتر باشه

5- مشارکت در اداره شرکت

کسانی که سهام شرکتی را خریداری میکنند میتوانند با حضور در مجامع شرکتها و رای دادن به نسبت میزان سهامشون در نحوه مدیریت شرکت، مشارکت کنن

انتخاب هیئت مدیره شرکت با استفاده از حق رای، اظهار نظر در مورد طرحهای پیشنهادی مدیران شرکت و نیز مشخص کردن میزان سود تقسیمی شرکت، از جمله موارد مشارکت سهامداران در تصمیمگیری و اداره شرکت هست

پس تو این جلسه مزیت‌های سرمایه گذاری در بورس را شمردیم و به 5 مزیت عمده اشاره کردیم:

1-کسب درآمد

2-امنیت و شفافیت در سرمایه گذاری

3-حفظ ارزش سرمایه در مقابل تورم

4-نقدشوندگی مناسب

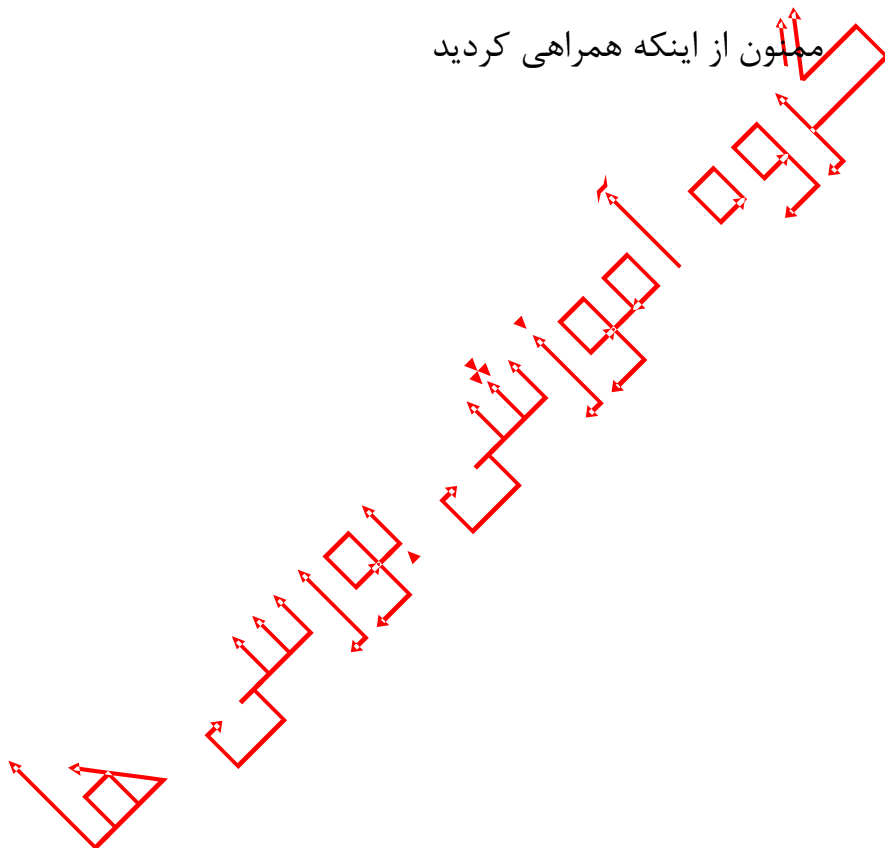
5-مشارکت در اداره شرکت

@bursihaaa

بحث این جلسه را همینجا تموم میکنیم و انشالله برای جلسه بعدی مبحث ریسک و بازده و مسائل مربوط به اون را توضیح میدیم.

ممنون از اینکه همراهی کردید

@bursihaaa/

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

باز نشر :

فصل سوم ریسک و بازده

@bursihaaa/

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

بازنشر:

به نام خدا

بلاسلام خدمت همه همراهان گرامی

امیرخانی هستم ، با جلسه سوم از دوره مقدماتی آشنایی با بازار سرمایه و بورس در خدمتون هستم

در جلسه قبلی به مزایای سرمایه گذاری در بورس آشنا شدیم و در این جلسه با مفهوم ریسک و بازده و همچنین اهمیت شناخت ویژگیهای شخصی هر فرد ، برای سرمایه گذاری در بورس آشنا میشیم

مفهوم ریسک و بازده

کلمه ریسک به گوش خیلی ها خورده و اونوشنیدید. اصولا هر سرمایه گذار که بخاد جایی را برای سرمایه گذاری انتخاب کنه باید به این مفهوم توجه داشته باشه

اما ریسک یعنی چی؟ و ریسک سرمایه گذاری در بورس را چطور میتونیم کاهش بدیم؟

در یه تعریف ساده میتونیم بگیم ریسک یعنی "احتمال محقق نشدن پیش بینی" است.

مثلا فرض می کنیم قیمت سهام شرکتی 100 تومن هست و پیش بینی میشه که طی 1 سال آینده به قیمت 150 تومن برسه. بعد از یک سال چند تا حالت ممکنه اتفاق بیفته: یکی اینکه قیمت سهام به 150 تومن برسه که در این صورت پیش بینی درست بوده و ریسک سرمایه گذاری صفر بوده

دوم اینکه قیمت سهام به 175 تومن میرسه با این که افزایش قیمت داشتیم و هم راستا با پیش بینی ما بوده اما از نظر عددی تفاوت وجود داشته

حالت دیگه اینه که پیش بینی محقق نمیشه و قیمت سهام بعد از یک سال کمتر از پیش بینی ما بوده. مثلا میشه 125 تومان و پیش بینی ما با 50٪ عدم موفقیت همراه بوده

به حالت دیگه هم این که قیمت به 80 تومن میرسه و در واقع هم در جهت حرکت قیمت و هم مقدار اون اشتباه کردیم و پیش بینمون محقق نشده

پس تا اینجا متوجه میشیم که هر اندازه احتمال عدم موفقیت در سرمایه گذاری بیشتر باشه، ریسک سرمایه گذاری هم بیشتر میشه

با توجه به این تعریف میتونیم 2 نکته را در مورد ریسک بیان کنیم:

اول: **پیش بینی صحیح نقش زیادی در کاهش ریسک سرمایه گذاری دارد**

و دوم: به این نکته توجه کنیم که همیشه همه پیش بینی ها بر اساس واقعیت نخواهد بود و به

هر حال احتمال عدم تحقق پیش بینی وجود داره، پس کسانی که میخوان در بورس سرمایه

گذاری انجام بدن حتما باید توانایی پذیرش مقداری ریسک را داشته باشن

بازده:

در ادبیات سرمایه گذاری در کنار مفهوم ریسک، مفهوم مهمی به نام "بازده" وجود داره

منظور از بازده: درصد سود حاصل از سرمایه گذاری است.

سودی که در بورس به دست می آید از 2 قسمت تشکیل میشه: دریافت سود نقدی + افزایش قیمت سهام.

که این سود رو به طور عرف، به صورت درصد بیان می کنن و اون بازدهی شما هستش و چون سود بوده بازدهی تون مثبت میشه.

حالا اگه ضرر کرده باشین بازدهی تون منفی میشه

مثلا نرخ سالانه سرمایه گذاری توی بانک، 20٪ هستش یعنی این که بازده شما از سرمایه گذاری در بانک سالانه 20٪ می باشد

وقتی سرمایه گذاری در بانک 20٪ بازده بدون ریسک داره، به نظرتون چرا خیلی از افراد ترجیح میدن سرمایهشون را توی بورس و توی سهام شرکتها سرمایه گذاری کنن و با احتمالات محقق نشدن پیش بینیها از قبیل مقدار سود نقدی، رشد یا افت قیمت سهام و احتمالات دیگه مواجه بشن؟

جواب این سوال ما را به یه مفهوم جدیدی هدایت می کنه

سرمایه گذاری در سهام شرکتهای بورسی همونطور که دارای احتمال محقق نشدن پیش بینیهای مورد نظر هست، یه وجه دیگه هم داره و اون احتمال محقق شدن و به نتیجه رسیدن اون پیش بینیهاست

اگر مثلا شما سهمی را با قیمت 100 تومن بخرید و پیش بینی شما این باشه که اون سهم 10 تومن سود نقدی تقسیم کنه و در پایان دوره بتونید اون سهم را با قیمت 130 تومن بفروشید، در نهایت شما 10 تومن سود نقدی + 30 تومن سود حاصل از افزایش قیمت سهام به دست بیارید.

یعنی 40 تومن و سود سرمایه گذاری شما طی یک دوره 40٪ بوده.

به عبارتی 2 برابر سود بدون ریسکی که بانکها پرداخت می کنن

پس نتیجه می گیریم که کسی که ریسک بیشتری را می پذیره ممکنه سود بیشتری را هم به دست بیاره

با توجه به این مثالها می تونیم بگیم بازده، همون پاداش پذیرفتن ریسک هست.

یعنی احتمال کسب بازدهی بیشتر در ازای پذیرش ریسک بیشتر

و احتمال کسب بازدهی کمتر در ازای پذیرش ریسک کمتر

حالا که با مفهوم ریسک و بازده آشنا شدید باید با مبحث مهمی به نام " اهمیت خودشناسی " به عنوان مقدمه ای بسیار بااهمیت برای سرمایه گذاری در بورس هم آشنا بشیم

تمام تصمیمات سرمایه گذاری بر اساس روابط میان ریسک و بازده صورت می گیره

به این خاطر که اولاً سرمایه گذاران به دنبال حداکثر کردن بازده خودشون از سرمایه گذاری هستن و از سوی دیگر به دلیل شرایط عدم اطمینان که بر بخش عمده ای از فضای سرمایه گذاری حاکمه یا ریسک مواجه هستند

در نتیجه اونچه که بسیار حائز اهمیت هست اینه که سرمایه گذار بر حسب میزان ریسک پذیری خودش گزینه های مختلفی را برای سرمایه گذاری انتخاب کنه

در بازار بورس سهام شرکتها و همچنین اوراق مشارکت با سود تضمینی معامله میشه

کسانی که ریسک پذیری بیشتری دارن می تونن به طور مستقیم سهام خرید کنن و با پذیرش ریسک نوسانات قیمت سهام، انتظار کسب بازدهی مورد نظرشون را داشته باشن

ولی برای کسانی هم که ریسک پذیر نیستن، اوراق مشارکت گزینه خوبیه و اونها هم می تونن با خرید اوراق مشارکت با سود تضمینی بدون پذیرش ریسک به بازدهی حداقل 20 درصدی در سال دست پیدا کنن

در حالت سوم هم هر شخصی می تونه ترکیبی از سهام و اوراق مشارکت را با توجه به درجه ریسک پذیری خودش، برای سرمایه گذاری انتخاب کنه

پس با توجه به مطالبی که گفتیم به این نتیجه می رسیم که اولین و مهمترین گام برای سرمایه گذاری در بورس، شناخت کافی از ویژگیهای فردی و تصمیم گیری بر اساس این ویژگی هاست

پس در یک جمع بندی کلی می تونیم بگیم افراد بین 2 طیف کلی افراد ریسک پذیر و افراد ریسک گریز و افرادی با درجه ریسک پذیری بین این 2 طیف هستن، طبقه بندی میشن

افراد با پذیرش ریسک بیشتر انتظار دارن پاداش بیشتری هم دریافت کنن

مثلا می تونیم بگیم:

سرمایه گذاری بدون ریسک با حد اقل 20 درصد بازده

سرمایه گذاری با ریسک متوسط با حداقل 40 درصد بازده

و سرمایه گذاری با ریسک بالا با حداقل 60 درصد بازده

این مدل تقسیم بندی شده میتونه یه نمای کلی از میزان ریسک پذیری و انتظار بازده را به ما نشون بده

در نتیجه افراد پس از درک کامل و آگاهی از ویژگیهای شخصی خودشون و شرایط بازار میتونن شیوه مناسب سرمایه گذاری رو انتخاب کنن و طوری سرمایه گذاری کنن که اون سرمایه گذاری کاملاً با ویژگی های شخصی افراد انطباق داشته باشه

بعد از اینکه در مورد ریسک و بازده و مفهومی صحبت کردیم حالا باید بدونیم چند نوع ریسک برای سرمایه گذاری در بورس وجود داره

انواع ریسک

در یک طبقه بندی کلی ریسک به 2 طبقه نوع میشه :

1-ریسک قابل اجتناب :

ریسکی که با استفاده از برخی روشها میشه از اونها اجتناب کرد .که به این ریسکها ریسک سیستماتیک هم گفته میشه به عنوان مثال مسائل مربوط به نحوه مدیریت شرکت، ترکیب سهامداران ، مسائل مربوط به عملیات و فروش شرکت و مواردی از این قبیل مربوط به این نوع ریسک هستن.این ریسک منشا درونی داره و به مسائل شرکت برمیگرده

ریسکهای قابل اجتناب غالباً مربوط به خصوصیات و ویژگیهای شرکت مورد معامله هستند

2 - ریسک غیر قابل اجتناب یا ریسک غیر سیستماتیک :

این نوع ریسکها انواعی هستند که کنترل اونها دست سرمایه گذار نیست ، مواردی مثل نرخ تورم ، نرخ ارز ، تغییر شرایط سیاسی ، تغییرات سیاستهای اقتصادی دولت و مواردی از این قبیل ..... و در مجموع مواردی هستند که کنترل اونها از دست شرکت خارج هست

ولی این ریسکها را همیشه به حداقل ممکن رسوند..

ضرب المثل معروفی هست که میگه همه تخم مرغها را در یک سبد قرار ندید . منطق این مثال اینه که با این کار ریسک کاهش پیدا میکنه و اگر یکی از سبدها زمین بیفته و تخم مرغهای اون بشکنه ، سبدها و تخم مرغهای دیگه همچنان سالم میمونن

در مباحث بورسی هم تئوری معروفی به نام تئوری "سبد" یا "portfo" وجود داره که بر پایه همین ضرب المثل ساخته شده. بر اساس این تئوری سرمایه گذار میتونه با متنوع کردن سبد سرمایه گذاری خودش و انتخاب دارایی های متنوع به جای 1 یا چند دارایی محدود ، ریسکهای قابل اجتناب را به حداقل برسونه

بنابر این هر اندازه سبد سرمایه گذاری متنوع تر باشه ، ریسک سرمایه گذاری هم به مراتب کاهش پیدا میکنه

بر اساس این تئوری ، به سرمایه گذار پیشنهاد میشه که بجای اینکه سهام 1 یا چند شرکت محدود را خریداری کنه ، سهام شرکتهای مختلف از صنایع متفاوت را خریداری کنه

و حتی در سبد سرمایه گذاری خودش ، اوراق بهادار بدون ریسک و حتی اوراق مشارکت را هم داشته باشه

نکته ای که اینجا باید تاکید کنیم اینه که با متنوع کردن سبد سرمایه گذاری تنها میتونید ریسکهای قابل اجتناب یا غیر سیستماتیک را به حداقل برسونید و حذف ریسکهای غیر قابل اجتناب یا سیستماتیک از کنترل و اختیار سرمایه گذار خارج است

البته با حذف یا کاهش ریسکهای قابل اجتناب، عملا بخش عمده ای از ریسکهایی که سرمایه گذار با اونها مواجهه میشه ، کاهش پیدا میکنه

به ریسکها از دیدگاه دیگر هم یشه نگاه کرد و اونها را طبقه بندی کرد

در اینجا 7 نوع ریسک دیگه را که بر رفتار سرمایه گذار تاثیر میزارن را بیان میکنیم

1- ریسک نرخ سود:

مثلا اگر قراره باشه بین خرید اوراق مشارکت با نرخ سود 20 درصد و خرید سهام با نرخ سود 30 درصد ، خرید سهام را انتخاب کنید و انتظار دارید بازدهی بیشتری بدست بیارید

حالا اگر نرخ بازدهی بدون ریسک یا نرخ سود توسط بانک مرکزی افزایش پیدا کنه و به 30 درصد برسه، شما با ریسک جدیدی به نام نرخ سود مواجه میشید .... چون شخصی با سرمایه گذاری بدون ریسک میتونه به اندازه شما سود بدست بیاره

2 - نرخ تورم

مثلا نرخ تورم سالانه 20 درصد باشه و سهامی که خریداری شده انتظار رشد و بازدهی 40 درصدی را داشته باشه.

با این نرخ تورم ، بازدهی 40 درصدی برای سرمایه گذار مطلوبه چون حداقل 20 درصد بیش از نرخ تورم بازدهی کسب میشه .

حالا اگر نرخ تورم به 30 درصد برسه ، بازدهی 40 درصدی با خرید سهام ریسک دار ممکنه برای شما مطلوب نباشه . افزایش قیمت‌ها جذابیت این میزان بازدهی را کم میکنه . پس به این ریسک ، ریسک نرخ تورم هم گفته میشه

3- ریسک مالی

در صورتی که شرکتی که سهامش را خریداری کردیم ، وام زیادی از بانک گرفته باشه ، با تعهدات زیادتری مواجه میشه و هر اندازه این تعهدات بالاتر باشه ، ریسک مالی شرکت هم افزایش پیدا میکنه و نتیجتاً سهامدارانش در معرض ریسک بیشتری هستن

4- ریسک نقدشوندگی

گفتیم که نقدشوندگی از مزایای سهامیه که خریداری میشه
حالا اگر سهام شرکتی که خریدیم و به هر دلیلی قصد فروشش را داریم به راحتی بفروش نرسه ، ما با ریسک دیگه ای به نام "ریسک نقدشوندگی" مواجه میشیم
گرچه میشه با کاهش قیمت فروش ، بتونیم سهام را بفروشیم ولی ممکنه هرکسی حاضر به کاهش قیمت سهامش نباشه

5- ریسک نرخ ارز

از مهمترین مسائل موثر بر سودآوری شرکتها نرخ ارز هست
مثلا برخی شرکتها که مواد اولیه را از خارج از کشور تهیه میکنن ، با افزایش نرخ ارز ، باید مواد اولیه را گرونتر از قبل خریداری کنن و در نتیجه سودآوری‌شون کاهش پیدا میکنه
پس نوسانات نرخ ارز جز مهمترین ریسکهای مورد توجه سرمایه گذاران هست

6- ریسک سیاسی

عدم ثبات در مسائل سیاسی کشورها که بتونه به مسائل اقتصادی کشور آسیب بزنه ، مستقیما بر عملکرد بنگاههای اقتصادی موثر هست

افزایش بی ثباتی سیاسی در کشورها باعث ایجاد مشکلات بیشتری برای بنگاههای اقتصادی کشورها میشه و نتیجتا باعث افت قیمت سهام اون شرکتها میشه
به این ریسک ریسک کشور هم گفته میشه

7- ریسک تجاری

مواردی که مربوط به تعرفه ها و موارد خاص مربوط به صنایع مختلف هست ریسک تجاری گفته میشه

به عنوان مثال افزایش و کاهش تعرفه واردات خودرو ، چون مستقیما بر میزان تقاضا برای خودروسازان داخلی موثر هست ، یکی از مثالهای این نوع ریسک محسوب میشه
یا تعرفه واردات شکر یا منسوجات و غیره .

@bursihaaa

در این جلسه با مبحث ریسک و انواع اون آشنا شدیم

انشاله در جلسه بعدی نحوه ورود به بورس و اطلاعات مربوط به اون را خدمت شما عرض میکنم

خسته نباشید و ممنون بابت همراهیتون

@bursihaaa/

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

باز نشر :

فصل چهارم ورود به بورس

@bursihaaa/

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

بازنشر:

به نام خدا

با سلام خدمت همراهان گرامی

امیرخانی هستم

جلسه چهارم مبحث مقدمات سرمایه گذاری در بورس را شروع میکنیم

در مورد مزایای بورس برای سرمایه گذاری و موضوع ریسک و بازده و تفاوت ویژگی های افراد

برای سرمایه گذاری در بورس صحبت کردیم

همچنین اینم گفتیم که نوبی بورس افراد میتونن با توجه به ریسک پذیریشون سهام یا انواع اوراق

مشارکت و یا ترکیبی از این 2 را توی سبد سرمایه گذاریشون داشته باشن

این جلسه در مورد ورود به بورس و مباحث مربوطه صحبت میکنیم

به دنیای بورس خوش اومدید!

بر خلاف تصور عمومی ، برای سرمایه گذاری در بورس نیازی به مراجعه به تالار بورس نیست و

کارگزاران بورس وظیفه انجام امور مربوطه را بعهده دارن

هر کسی که بخاد وارد بورس بشه ابتدا باید "کد بورسی" دریافت کنه .

کد بورسی یا همون کد سهامداری یه کد هست متشکل از 3 حرف اول نام خانوادگی هر شخص +

عددی 5 رقمی که بر اساس مشخصات فردی هر شخصی از طرف سازمان بورس برای اون شخص

صادر میشه

شخص برای دریافت این کد باید حتما به یکی از کارگزاریهای بورس در سراسر کشور مراجعه کنه . مدارک شناسایی از قبیل شناسنامه و کارت ملی خودش را ببره و اونجا با تکمیل فرمهای مربوطه اقدام به دریافت کد بورسی کنه. صدور کد بورسی حداکثر 48 ساعت طول میکشه

روشهای خرید و فروش در بورس :

1- خرید و فروش از طریق مراجعه حضوری :

در این روش سرمایه گذار با مراجعه به شرکت کارگزاری و پر کردن فرم خرید و فروش سهام مورد نظر ، دستور خرید و فروش خودش را ارائه میکنه و کارگزار در اولین فرصت ممکن دستور خرید و فروش مشتری را وارد سامانه معاملات میکنه

برای خرید سهام، مشتری ابتدا باید مبلغ مورد نظر برای سرمایه گذاری و کارمزد مربوطه را به حساب کارگزار واریز کنه . در مورد فروش سهام هم، مشتری باید سند سهام را به همراه دستور فروش و همچنین شماره حساب بانکی برای واریز وجه فروش، به کارگزار ارائه کنه

در خرید و فروش حضوری مشتری میتونه قیمت خرید یا فروش مورد نظرش را تعیین کنه و یا اختیار قیمتگذاری را به کارگزار بده و کارگزار هم در قیمتی که در بازار معامله میشه اقدام به خرید و یا فروش سهام کنه

2- خرید و فروش تلفنی :

در این روش سرمایه گذار با مراجعه به کارگزاری و تکمیل قرارداد استفاده از سامانه مرکز تماس کارگزاری ، بدون حضور و از طریق تلفن سفارش خودش را برای خرید و فروش سهام یا انواع اوراق بهادار به کارگزار ارائه بده

لازمه اینم بگم که ارائه سفارش از طریق تلفنی تفاوتی با ارائه سفارش حضوری نداره و در هر دو حالت کارگزار ارسال سفارشات را انجام میدهد

همچنین مشتری فقط از طریق شماره تلفنهایی که در قرارداد به کارگزار داده میتونه با مرکز تماس کارگزاری تماس بگیره و سفارش ارائه کنه

3 خرید و فروش اینترنتی :

این روش از لحاظ عملکردی تقریبا شبیه روش تلفنی است .

حد اکثر 1 هفته بعد از امضای قرارداد ، کارگزار نسبت به صدور نام کاربری و رمز عبور اقدام میکنه و بعد از اون سرمایه گذار میتونه بصورت تلفنی با سامانه مربوطه تماس بگیره و سفارشات خودش را برای خرید و فروش اوراق بهادار به کارگزار ارائه کنه

همانطور که در روش تلفنی کارگزار پس از دریافت سفارش مشتری بصورت تلفنی اون را در سامانه معاملات وارد میکنه ، در روش اینترنتی هم مشتری پس از دریافت رمز عبور از شرکت کارگزاری با مراجعه به سایت کارگزاری و ورود به سامانه معاملات اینترنتی ، نسبت به ثبت درخواست خرید و فروش بصورت اینترنتی اقدام میکنه

لازم به ذکر هست که با توجه به راه اندازی سامانه معاملات آنلاین سهام، امروزه استفاده زیادی از سامانه اینترنتی همیشه

در هر 3 روش فوق که توضیح دادیم یه وجه اشتراک وجود داره و اون این هست که در هر 3 روش بالا ، مشتری سفارش خودش را به کارگزار میده و این کارگزاره که سفارش مشتری را وارد سامانه معاملات میکنه

اما در روش چهارم یا معاملات آنلاین مشتری شخصا میتونه دستور خرید و فروشش را وارد سیستم معاملات کنه

قبل از اینکه در مورد نحوه کار معاملات بر خط توضیح بدیم بنظر میرسه لازمه در مورد نحوه کار سیستم معاملات بورس هم یه توضیحی داده بشه

معاملات سهام در بورس اوراق بهادار ، بر اساس مکانیزم "حراج" صورت میگیره . حراجی کاملا مکانیزه و پیشرفته

مکانیزم و ترتیب قرارگیری دستورات خرید و فروش در سامانه معاملات بر اساس 2 اولویت هست

اولین اولویت "قیمت" هست

در سمت خرید دستورات بر اساس بیشترین قیمت و بالاترین تقاضا برای خرید اولویت بندی میشن و در سمت فروش هم دستورات بر اساس کمترین قیمت اولویت بندی شده و در سامانه معاملات قرار میگیرند

مثلا دستور خریدی که روی یک سهم مشخص به قیمت 2000 ریال وارد سیستم معاملات شده ، از دستور خریدی که با قیمت 1950 ریال وارد سیستم شده اولویت بالاتری داره و اگر فروشنده ای بخاد اون سهم را بفروشه ابتدا به کسی میفروشه که قیمت خریدش بالاتر هست در قسمت فروش هم کسی که سهمش را مثلا با قیمت 1700 ریال وارد سیستم معاملات کرده نسبت به کسی که قیمت 1750 ریالی وارد کرده ، دارای اولویت هست

پس همانطور که دیدیم اولین مبنای قرارگیری دستورات در سیستم معاملات بر مبنای قیمت وارد شده است

اولویت بعدی در سیستم معاملات بورس بر اساس "زمان" هست

بدین معنی که اگر شخصی دستور خرید سهمی را در قیمت 2000 ریال و راس ساعت 9 صبح وارد سیستم معاملات کنه و شخص دیگه ای همون سهم را با همون قیمت 2000 ریال ولی راس ساعت 9:01 صبح وارد سیستم کنه ، الویت سفارش برای شخصی هست که راس ساعت 9 و زودتر دستور خرید را وارد سیستم کرده

سوال بعدی اینه که با توجه به تعداد زیاد درخواستهای خرید و فروش در سامانه معاملات ، دقیقا چه زمانی خرید و فروش در این سامانه انجام میشه ؟

در جواب این سوال : زمانی که قیمت‌های پیشنهادی خرید و فروش با هم برابر بشن ، سامانه معاملات بطور اتوماتیک خرید و فروش را انجام میده و سفارشات انجام شده بلافاصله از تابلوی سفارشات حذف میشن

با این توضیحات در مورد نحوه کار سامانه معاملات بورس نوع چهارم از انواع روشهای معامله را می‌گیم

4- خرید و فروش آنلاین یا برخط :

مهمترین تفاوت سیستم معاملات برخط یا آنلاین با روشهای دیگه اینه که در این سیستم سرمایه گذار خودش مستقیا دستور خرید یا فروش را وارد سامانه معاملات بورس میکنه و هیچ واسطه ای در این بین وجود نداره

ویژگیهای مثبت دیگه سیستم معاملات آنلاین عبارتند از:

الف - سرعت عمل در معاملات

از نکات مهم سرمایه گذاری در بورس سرعت عمل در تصمیم گیری و اجرای دستورات خرید و فروش بر اساس اطلاعات جدید هست

یعنی سرمایه گذار باید بتونه پس از اطلاع از اخبار جدید، در کمترین زمان نسبت به خرید یا فروش سهم مورد نظرش تصمیم گیری کنه

ممکنه چند دقیقه و حتی چند ثانیه تاخیر در انجام معامله باعث کاهش یا افزایش شدید قیمت سهم بشه و سرمایه گذار نتونه خرید یا فروش با قیمت مناسبی داشته باشه

در روش های قبلی زمان بیشتری طول میکشه تا درخواست مشتری وارد سامانه معاملات بشه ولی با سیستم آنلاین و تنها با اتصال به اینترنت میشه در سریعترین زمان ممکن نسبت به خرید یا فروش سهم مورد نظر اقدام کنه

ب - حذف محدودیت های زمانی و مکانی :

با در اختیار داشتن سیستم آنلاین معاملات ، مشتری میتونه در هر مکانی با استفاده از اینترنت در بورس خرید و فروش کنه و نیاز به مراجعه حضوری کاملا از بین میره، همچنین با سرعت بالا و دسترسی آنلاین هم میشه در تمامی اوقات بازار ، روند معاملات را دنبال و خرید یا فروش انجام بگیره

ج - استقلال کامل در تصمیم گیری مشتریان :

در روشهای قبلی چون سفارش خرید و فروش توسط معامله گران کارگزاریها وارد سامانه میشه ، این احتمال وجود داره که در مواردی خطاهای انسانی در ثبت دستورات رخ بده و یا معامله گران در تصمیم سرمایه گذاران اثرگذار باشن

ولی در سیستم برخط تنها خود مشتری که برای خرید و فروش تصمیم میگیره و کسی در این فرآیند دخالتی نداره

د - نقل و انتقال وجوه مورد نظر به صورت الکترونیکی:

در این سیستم معاملاتی تمامی عملیات درخواست و پرداخت وجه بصورت الکترونیکی صورت میگیره و نیازی به مراجعه حضوری به کارگزاری و پرکردن فرمهای درخواست وجه و امور مربوطه نیست

همچنین مشتری میتونه تمامی گردش مالی و موجودی خودش را به صورت آنلاین کنترل کنه و از مانده ریالی و مانده سهام خودش مطلع باشه . و اگر مغایرتی در این موارد وجود داشت میتونه موارد را با کارگزاری مطرح کنه

نحوه استفاده از سیستم معاملات برخط یا آنلاین :

در این روش معاملاتی ابتدا سرمایه گذار باید با مراجعه به یکی از شعب کارگزاری و تکمیل و امضای قرارداد مربوط به سامانه معاملات برخط، نسبت به دریافت نام کاربری و رمز عبور خودش اقدام کنه

وقتی خود سرمایه گذار مستقیماً و بدون واسطه در بورس معامله میکنه لازمه که با قوانین و مقررات مرتبط با بورس و نحوه استفاده از سیستم آنلاین و همچنین اصول معاملات در بورس آشنایی داشته باشه

مبحث بعدی در مورد کارمزد معاملات در بورس میباشد

کارمزد معاملات در بورس :

سرمایه گذار باید برای انجام معاملات خودش در بورس کارمزد بپردازه که این کارمزد هزینه خدماتی هست که کارگزاران و سازمان بورس و بقیه دست اندرکاران بازار سرمایه برای خدماتی که ارائه میدن دریافت میکنن

اما مبلغ کارمزد چقدره :

الف - کارمزد خرید سهام :

این کارمزد حدود 0.49٪ (49 صدم درصد) هست . یعنی اگر کسی 1000 سهم شرکتی را به قیمت هر سهم 100 تومان خریداری کنه ، مبلغ 100 هزار تومان بابت خرید سهام و طبق فرمول

هم مبلغ 490 تومان به عنوان کارمزد برای خرید سهام مورد نظر پردازده . یعنی جمعا 100490 تومان

ب - کارمزد و مالیات فروش سهام :

این کارمزد 0.53٪ معامله است . در فروش سهام علاوه بر کارمزد 0.50٪ هم مالیات از فروشنده سهام دریافت میشه که جمع این 2 تا میشه 1.03٪ از کل مبلغ فروش . در مثال قبلی فرض کنید همون تعداد سهام را با همون قیمت بخایم بفروشیم . با توجه به فرمول کارمزد 1030 تومن از مبلغ فروش سهام کسر میشه

ج - کارمزد خرید و فروش اوراق مشارکت :

این کارمزد در بورس حدودا یک هفتم کارمزد خرید و فروش سهام یعنی 0.07٪ مبلغ معامله است . البته بر خلاف سهام ، فروش اوراق مشارکت مشمول پرداخت مالیات نمیشه . مثلا برای خرید یا فروش 100 هزار تومان اوراق مشارکت در بورس فقط مبلغ 70 تومان کارمزد میپردازید

د - کارمزد معاملات سهام در فرابورس :

کارمزد معاملات سهام شرکتهای فرابورسیبا تفاوت اندکی ، کمتر از شرکتهای بورسیه

به این ترتیب که این کارمزد عدد 0.474٪ برای خرید

و همچنین 1.011٪ برای فروش میباشد .

@bursihaaa

بحث این جلسه هم به پایان رسید ... امیدوارم مطالب مفید بوده باشن .

انشالله جلسات بعدی هم مباحث مربوطه را ادامه میدیم

خسته نباشید

@bursihaaa/

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

باز نشر :

فصل پنجم

انواع اوراق بهادار

@bursihaaa/

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

بازنشر:

به نام خدا

سلام میکنم خدمت همه همراهان گرامی در گروه های مهر سهم

امیرخانی هستم با جلسه پنجم از مبحث مقدمات سرمایه گذاری در بورس در خدمتون هستم امروز در مورد انواع اوراق بهادار در بورس و مزایای اونها صحبت میکنیم . همچنین عوامل موثر بر قیمتگذاری

انواع اوراق بهادار قابل معامله در بورس

اوراق بهاداری که در بورس کشور خرید و فروش میشوند بطور کلی به 2 دسته اوراق بهادار با ریسک یا همون سهام و اوراق بهادار بدون ریسک یا همون اوراق مشارکت تقسیم میشوند.

در ادامه تعریف هر کدام از این 2 نوع اوراق را خدمتون عرض میکنم

اوراق مشارکت :

اوراق مشارکت همونطور که از اسمش هم پیداست ، اوراق بهاداری است که بیانگر مشارکت دارنده آن در یک پروژه میباشد

به این مثال دقت کنید: یک شرکت تولیدی برای راه اندازی خط تولید جدیدش مبلغ 100 میلیارد تومن سرمایه نیاز داشته داره و براساس ارزیابی های کارشناسی هم در صورت راه اندازی این خط تولید سرمایه استفاده شده برای راه اندازی آن ، ظرف مدت 4 سال از محل درآمدهای حاصل از فروش محصولات جدید ، جبران میشه و میزان سودآوری شرکت هم طی این مدت سالانه 25٪ افزایش پیدا میکنه. در نتیجه این طرح برای این شرکت دارای توجیه اقتصادی میباشد

انتشار اوراق مشارکت یکی از راههای تامین سرمایه مورد نیاز برای این شرکت تولیدی است

این شرکت منابع مورد نیاز را با فروش اوراق مشارکت به سرمایه گذاران تامین میکند و سرمایه گذاران نیز در منافع حاصل از راه اندازی خط تولید جدید شرکت سهامی خواهند بود

در اوراق مشارکت " تضمین پرداخت سود " مهمترین مزیت نسبت به سایر اوراق بهادار است. به این معنی که دارنده اوراق مطمئن است که سود مشخصی را در زمان معینی دریافت میکند

اما سوال بعدی این است که پرداخت سود این اوراق به چه صورت تضمین میشود ؟

در جواب باید گفت که از اونجایی که شرکت فروشنده اوراق خودش نمیتواند پرداخت سود را تضمین کند . در نتیجه باید این اوراق دارای ضامنی برای پرداخت سود باشند. در کشور ما پرداخت سود اوراق مشارکت توسط دولت و یا بانکها و موسسات مالی معتبر تضمین میشود

ارواق مشارکت به دلیل اینکه دارای ریسک پرداخت سود نمیشوند و با توجه به رابطه ریسک و بازده که قبلا هم اشاره کردیم ، در قیاس با سایر اوراق بهادار بازدهی مورد انتظار کمتری هم دارند

به عبارتی : ریسک کمتر و بازدهی کمتر

سود اوراق مشارکت از پرداخت مالیات معاف است

همچنین سود اوراق مشارکت در فواصل زمانی مشخص شده مثل 1 ماهه یا 3 ماهه ، به سرمایه گذار پرداخت میشود

همچنین طریقههایی که برای تامین مالیشون اوراق مشارکت منتشر میشه ، زمانبندی هستن و معمولا تاریخ سررسید اوراق 3 تا 4 سال هست

کسانی که میخان اوراق مشارکت بخرن با مراجعه به بانکهای عامل در سطح کشور این اوراق را خریداری میکنند و با خرید اوراق عملا در اون پروژه سهامی میشوند

ولی برخی اوراق مشارکت هم در کشورمون هست که در تابلوی بورس اوراق بهادار خرید و فروش میشن

که با اوراق مشارکت بانکی تفاوت‌های مهمی دارند

مثلا اگر کسی اوراق مشارکت را از بانک خریداری کند ، برای دریافت سود باید به بانک مراجعه کند و اصل اوراق هم به همراه خودش ببرد و سودش را بگیرد ولی کسی که اوراق مشارکت بورسی را خریداری میکند فقط کافیه شماره حساب خودش را از طریق شرکت کارگزاری اعلام کند تا در سررسیدهای مشخص شده ، سود به حسابش واریز بشه

تفاوت دوم اینه که اوراق مشارکت بانکها بی نام هست و دارنده اوراق مالک اونها محسوب میشه و باید در نگهداری اوراق و برگه های اون نهایت دقت را داشته باشیم

در صورتی که اوراق مشارکت موجود در بورس به نام شخص خریدار بوده و حتی نیازی به نگهداری برگه اوراق هم نیست و موجودی اوراق مشارکت هر شخصی در گزارش صورت داراییهای اون شخص که توسط کارگزار صادر میشه مشخص و معلومه و حتی میزان دقیق سود تعلق گرفته هم قید میشه

تفاوت بسیار مهم بعدی اینه که اگر کسی اوراق مشارکت بانکها را قبل از تاریخ سررسید بخاد بفروشه باید درصدی از سودش را کم کنه و بفروشه

یعنی اگر مثلا اوراق با نرخ 20 درصد بود ، باید با نرخ 19 درصد بفروش پرسونه

ولی اوراق مشارکت موجود در بورس اینطور نیست و فرد به همون نرخ مشخص اوراق مشارکت، اونها را به پول نقد تبدیل میکنه و هیچ مبلغی از اصل و سود دریافتی سرمایه گذار کم نمیشه با توجه به مطالب گفته شده دیدیم که اوراق مشارکت ، دارایی با ریسک بسیار کم و مناسب برای سرمایه گذاری است و حداقل بازدهی معینی را برای سرمایه گذاران دارند

سهام چیست ؟

اوراق بهادار بعدی که میخایم در موردش صحبت کنیم "سهام" هست

نکته جالبی که وجود داره اینه که خرید فروش سهام در بورس بیشترین حجم معاملات را به خودش اختصاص میده و اغلب افراد حتی با آگاهی از اینکه اوراق مشارکت دارای سود تضمینی و بدون ریسک هم هستند ، ولی خرید و فروش سهام را به اوراق مشارکت ترجیح میدن

میتونیم بگیم مهمترین دلیل این علاقه ، رابطه بین ریسک و بازده هست و خریداران سهام با پذیرش ریسک بیشتر، انتظار بازدهی بیشتری هم دارند

اگر بخایم یه تعریف از سهم داشته باشیم ، میتونیم بگیم ، سهم بیانگر میزان مالکیت یک فرد از یک دارایی است

مثلا اگر شرکتی با سرمایه 100 میلیون تومان داشته باشیم ، و تنها یک فرد مالک اون باشه ، همه سهام اون شرکت متعلق به اون شخص هست

حالا اگر 5 نفر به نسبت مساوی مالک شرکت باشن ، هر کدوم از اونها معادل 20٪ از سهام شرکت را در اختیار دارند

امکان کسب سود بیشتر در ازای پذیرش ریسک بیشتر، مزیتی است که خرید سهام را در قیاس با اوراق مشارکت برای سرمایه گذار جذابتر میکنه

دلیلش هم اینه که اگر با اطلاعات کافی وبا دقت نسبت به خرید سهام شرکت خوبی اقدام بشه ، میتونه بازدهی بالاتری نسبت به اوراق مشارکت نصیب سرمایه گذار کنه

ریسک ویژگی ذاتی سهام هست و در نتیجه خرید و فروش سهام به افرادی که ریسک پذیر نیستن اصلا توصیه نمیشه و این افراد باید در اوراق مشارکت با ریسک بسیار پایین و سود تضمینی

مناسب سرمایه گذاری کنن

نکته قابل توجه دیگه اینه که دارندگان سهام، صرفا در سود و زیان شرکت سهیم نیستن و بلکه به میزان دارایی سهامشون، درقبال تعهدات شرکت هم مسئولیت دارن و سرمایه گذار قبل از خرید سهام باید بطور کامل وضعیت شرکت مورد نظر را بررسی کنه

نقش عوامل محیطی بر قیمت سهام شرکتها:

در جلسات قبل و مباحث قبلی بارها تاکید کردیم که انتخاب سهام یک شرکت باید با دقت کافی و شناخت کامل نسبت به وضعیت حال و آینده شرکت مورد نظر صورت بگیره. و سرمایه گذار باید بعد از آشنایی کامل با عوامل اثرگذار بر قیمت سهام شرکتها و شرکت مورد نظر خودش، نسبت به خرید سهام مذکور اقدام کنه

بطور کلی 3 دسته عوامل قیمت سهام شرکتها را تحت تاثیر قرار میدهند:

الف - عوامل کلان یا محیطی

ب - عوامل صنعت (مواردی که مربوط به صنعتی است که شرکت در آن فعالیت میکند)

ج - عوامل درونی شرکت

عوامل کلان محیطی اولین عامل تاثیر گذار بر قیمت سهام شرکتها هستند. این عوامل کاملا خارج از حیطه اختیار شرکتها هستند ولی بر روی قیمت سهام اون شرکتها اثر میگذارد.

این عوامل را به چند دسته همیشه تقسیم کرد

1- ثبات سیاسی و اقتصادی

از مهمترین عوامل موثر بر قیمت سهام شرکتها ثبات یا عدم ثبات سیاسی و اقتصادی کشور است. شرکتها و بنگاههای اقتصادی همیشه در شرایط آرامش سیاسی و اقتصادی دارای اطمینان از عملکرد هستند و ریسکهای سیاسی و اقتصادی کلان اونها را تهدید نمیکند

2- سیاستهای کلان پولی مالی و ارزی ، دومین عامل اثر گذار بر قیمت سهام شرکتهاست .
تغییر در هر یک از این سیاستها توسط دولت و یا عوامل دیگه ای خارج از حیطه شرکتها ، میتونه روند سودآوری و عملیات شرکتها را تغییر بده . مثلا افزایش مالیات بر درآمد میتونه باعث کاهش سودآوری شرکتها بشه و این امر بر روی قیمت سهام اونها تاثیر میزاره

3- بودجه سالانه و ترکیب آن نیز از عوامل مهم و تاثیر گذار بر قیمت سهام است . مثلا اگردولت در بودجه سالانه هزینه های عمرانی خودش را افزایش و یا کاهش بده ، میتونه تاثیر زیادی بر شرکتها و وابسته به حوزه عمرانی داشته باشه . مثلا افزایش مصرف سیمان و آهن میتونه شرکتهای تولیدی اونها را با افزایش فروش و افزایش سودآوری مواجه کنه

4- قوانین و مقررات :

در این مورد مثلا قوانین مربوط به نرخ خوراک پتروشیمی و تغییر از 3 سنت به 13 سنت تاثیر بسیار زیادی بر سودآوری این صنعت و بقیه صنایع وابسته داشت . هر اندازه ثبات در قوانین و مقررات بیشتر باشه ، امکان تصمیم گیری بهتر و دقیقتر بیشتر فراهم میشه

عوامل مرتبط با صنعت : اینها عواملی هستند که شرکت در صنعتی که فعالیت میکنه با اونها سر و کار داره . مثلا عوامل مرتبط با صنعت خودرو ، پتروشیمی ، سیمان و بقیه موارد ، به طور خاص بر قیمت سهام فعال در این صنایع تاثیر میزرن

حالا سوال اینجاست که به چه چیزایی عوامل صنعت گفته میشه ؟

این موارد عبارتند از :

1- نحوه قیمت گذاری محصولات به عنوان اولین عامل تاثیر گذار بر اون صنعت هست . مثلا وقتی قیمت محصولات شرکتی بدون دخالت دولت و در بازار رقابتی تعیین میشه ، اون شرکت شرایط متفاوتی با زمانی داره که قیمت محصولاتش توسط نهادهایی مثل دولت دستکاری و حتی تعیین میشه

2- میزان عرضه و تقاضای محصولات به عنوان دومین عامل صنعت هست. مثلا رونق صنعت

ساخت و ساز در یک کشور میتونه به افزایش تقاضا برای مصالح ساختمانی مثل سیمان و آهن منجر بشه و این افزایش تقاضا میتونه باعث افزایش سودآوری شرکتهای سیمانی و فولادی بشه

3- رقابتی یا انحصاری بودن صنعت : هرچه محصول تولیدی شرکتی انحصاری تر باشه ، امکان

سودآوری اون شرکت بیشتره و دلیلشم اینه که عدم وجود رقیب باعث میشه شرکت محصولات را به قیمت دلخواه و معمولا با حاشیه سود بالا بفروش برسونه و در نتیجه سودآوری بیشتری هم داشته باشه

4- حجم سرمایه گذاری در صنعت : میزان سرمایه گذاریهای صورت گرفته دولت و بخش

خصوصی در یک صنعت میتونه چشم انداز آینده اون صنعت را تا حد زیادی مشخص کنه . هرچه حجم سرمایه گذاری در یک صنعت بیشتر باشه بدین معناست که انتظار سودآوری در اون صنعت بیشتره

5- وضعیت صنایع مرتبط یکی دیگر از عوامل تاثیر گذار بر قیمت سهام شرکتهاست . مثلا

صنعت فولاد بطور مستقیم با صنایعی مثل سنگ آهن و خودروسازی مرتبط هست . چون سنگ آهن مواد اولیه مورد نیاز برای تولید فولاد هست و همچنین محصولات فولادی مستقیما در صنایعی مثل خودرو سازی استفاده میشه .بنابر این هرگونه رونق و یا رکود در صنایع قبل و بعد از صنعت فولاد میتونه قیمت سهام صنایع فولادی را تحت تاثیر قرار بده

6- تحولات فناوری و سرعت تغییر اون ، از دیگر عوامل موثر بر قیمت سهام در اون صنعت

هست . مثلا تغییرات فناوری در صنعت ارتباطات خیلی بیشتر از سرعت تغییرات فناوری در صنعت فولاد هست و بنابر این هرچه سرعت تغییرات فناوری در صنعتی بیشتر باشه میزان تغییر قیمت سهام اون صنعت بیشتر میشه . توانایی انطباق سریع با فناوری نکته بسیار مهمی است که هنگام خرید سهام هر شرکتی باید به اون توجه بشه

عوامل درونی تاثیر گذار بر قیمت سهام شرکتها : همونطور که از اسمشون مشخصه این عوامل بر عکس عوامل قبلی ، وابستگی به وضعیت درون شرکت دارن که عبارتند از :

1- میزان سودآوری شرکت و ثبات آن

سودآوری مهمترین دلیل سرمایه گذاری هر شخص هست و برای هر سرمایه گذار بسیار مهمه که شرکتی که برای سرمایه گذاری انتخاب میکنه در پایان سال سود خوبی بدست بیاره و این روند سودآوری هم تداوم داشته باشه

2- قابلیت نقد شوندگی سهام

در مورد این قابلیت دارایی ها قبلا هم توضیح دادیم . سهام هم مشمول این موضوع میشه و سرمایه گذاران مایلند هر موقع احتیاج داشتن بتونن سهامشون رابه پول نقد تبدیل کنند. هر اندازه حجم معاملات و دفعات معاملات یک شرکت بیشتر باشه نشوندهنده قابلیت نقد شوندگی بالای سهام اون شرکت هست

3- وضعیت داراییها و بدهی های شرکت

با بررسی صورتهای مالی اساسی شرکت از جمله ترازنامه میتونیم شناخت خوبی نسبت به وضعیت مالی و خصوصا میزان داراییها و بدهیهای شرکت بدست بیاریم. این موضوع برای هر

سهامداری با اهمیت هست که شرکت چه قدر دارایی داره و میزان بدهی های شرکت هم چقدر هست و آیا با این حجم از داراییها و بدهیها ، سهام اون شرکت برای خرید مناسب هست یا نه ؟

4- طرحهای توسعه ای شرکت :

این طرحها نشاندهنده پویایی و رشد اون شرکت هست که هر اندازه این طرحها بیشتر باشه یعنی رشد و پویایی اون شرکت بیشتره و سهام اون شرکت میتونه ارزنده باشه . البته باید هدف از اجرای طرحهای توسعه ای و میزان تاثیر گذاری طرحها بر فروش و سودآوری شرکت بطور کامل بررسی بشه . چون همه طرحهای توسعه ای تاثیر گذاری مساوی بر سودآوری شرکت ندارند و برخی طرحها بسیار بهتر و برخی هم مطلوبیت چندانی ندارند

5- میزان سهام شناور آزاد :

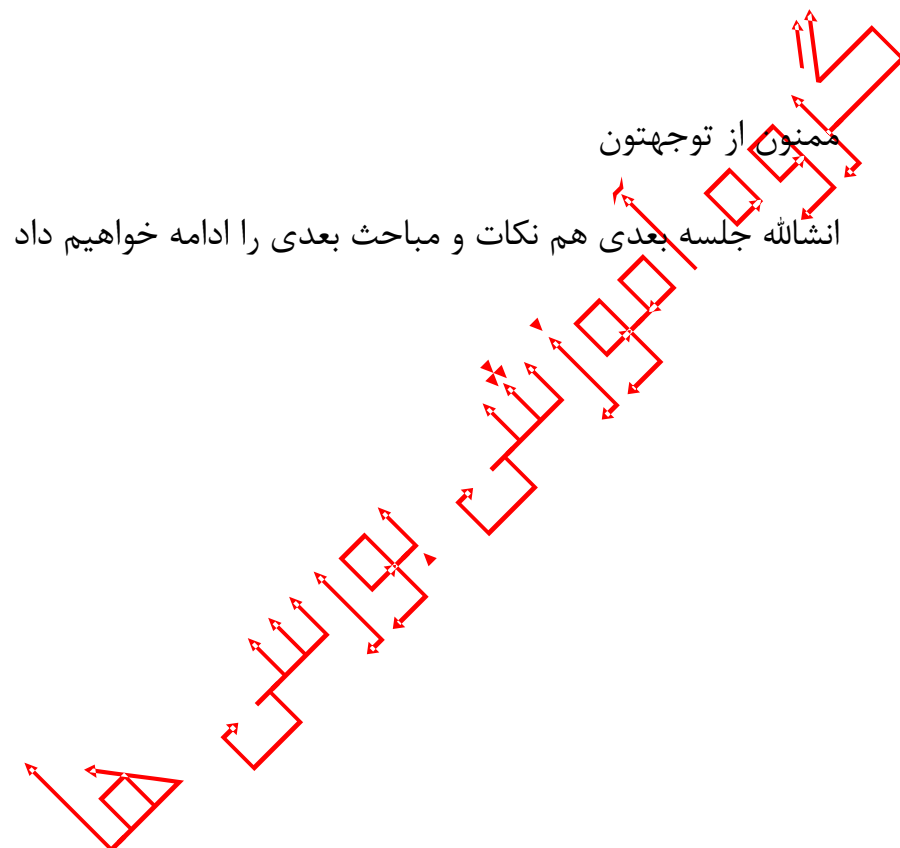
سهام شناور یعنی میزان سهامی که در دست مردم هست و در بورس معامله میشه . هر چه شناوری سهم بالاتر باشه به 2 دلیل اون سهام وضعیت بهتری داره . اولاً چون اون سهم همواره خریدارن و فروشندگان زیادی داره و نقد شوندگی مناسبی داره و دوماً امکان دستکاری قیمت سهم توسط گروههای خاص ، کم میشه

6- ترکیب سهامداران شرکت :

وجود سهامداران عمده بزرگ و خوشنام میتونه از مزایای یک شرکت محسوب بشه . این سهامداران بزرگ معمولاً نهادها و سازمانهای بزرگی هستن که با اختیار داشتن عمده سهام شرکت و نقدینگی مناسب ، میتونن در روندهای بازار همواره از سهم و سهامداران شرکت حمایت کنن و مانع از ضرر و زیان سهامداران بشن . البته روند گذشته رفتار این سهامداران بزرگ همیشه باید بررسی بشه و لزوماً همه سهامداران بزرگ نقش حمایتی در قبال سهام خودشون ندارند

امیدوارم مطالب این جلسه هم مفید بوده باشه و بتونه به تصمیم گیری هر چه بهتره سرمایه گذاران کمک کنه

ممنون از توجهتون

انشالله جلسه بعدی هم نکات و مباحث بعدی را ادامه خواهیم داد

@bursihaaa/

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

بازنشر:

فصل ششم

اصطلاحات

@bursihaaa/

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

بازنشر:

بنام خدا

با سلام

امیرخانی هستیم با جلسه ششم از بحث مقدمات سرمایه گذاری در بورس در خدمتون هستیم

جلسه قبل مواردی را در مورد قیمت سهام و موارد موثر بر قیمت در بورس گفتیم

این جلسه در مورد قیمت سهام کمی بیشتر صحبت میکنیم

قیمت سهام توی بورس ایران و در قانون تجارت ایران مبلغ 1000 ریال تعیین میشه. یعنی وقتی

شرکت سهامی تاسیس میشه، سرمایه اون شرکت هر مبلغی که هست بر اساس 1000 ریال

تعیین و تعداد سهامش مشخص میشه

حالا چرا قیمت اغلب سهام در بورس از قیمت اسمی اونها یعنی از 100 تومان بیشتره و بعضی ها

هم حتی کمتره؟ قیمت بورسی سهام با قیمت واقعی برابره؟

قیمتها بر چه اساسی توی بورس تعیین میشن؟

و سوالاتی از این قبیل ... برای پاسخ دادن به این سوالات باید نکات دیگه ای را بگیریم

هر سهم 4 نوع قیمت داره

1- قیمت اسمی: قیمتی است که سهام اون شرکت در ابتدای تاسیس داره که گفتیم طبق

قانون در ایران این قیمت معادل 100 تومن هست

2- قیمت دفتری: اگر مجموع بدهیهای شرکت را از مجموع داراییهای شرکت کم کنیم، مبلغی

که باقی میمونه، مجموع ارزش سرمایه سهامداران شرکت و یا در اصطلاح بورسی و مالی، مجموع

حقوق صاحبان سهام شرکت هست.

وقتی مجموع حقوق صاحبان سهام شرکت را بر تعداد سهام شرکت تقسیم کنیم عدد حاصله برابر با قیمت دفتری هر سهم همیشه

3- قیمت بازار : یا قیمت معاملاتی قیمتی است که در بورس معامله میشود . گفتیم که با اینکه ارزش اسمی سهام 100 تومن هست و ارزش دفتری هم عدد دیگری است ولی معمولا قیمت سهام در بورس بر اساس این 2 عامل معامله نمیشه . یعنی معمولا قیمتی بالاتر و گاهی موارد هم پایینتر از ارزش اسمی و دفتری معامله میشه

چیزی هم که قیمت سهام را در بورس تعیین میکنه میزان عرضه و تقاضا برای یک سهم هست . حالا اگر به دلیل عملکرد خوب یه شرکت تقاضا برای خرید سهامش در بورس افزایش پیدا کنه طبیعتا اون سهم با افزایش قیمت مواجه میشه و برعکس اگر هم عملکرد ضعیف باشه باعث بی رغبتی به خرید و افزایش عرضه سهام در بورس میشه و باعث کاهش قیمت میشه

4- قیمت ذاتی : منظور از قیمت ذاتی یک سهم ارزش واقعی اون سهم هست . با توجه به این تعریف این سوال پیش میاد که چه فرقی بین قیمت ذاتی و قیمت بازار یک سهم وجود داره ؟ با توجه به عوامل 3 گانه موثر بر قیمت سهام (عوامل محیطی ، عوامل مرتبط با صنعت و عوامل درونی شرکت) ، همیشه ارزش ذاتی یک سهم را برآورد کرد . ارزش ذاتی سهم با محاسبات بنیادی و میزان فروش و سودآوری و ساختار مالی شرکت ارتباط داره که به دلیل مفصل بودن بحث توضیح کاملش را برای دوره بنیادی میزاریم .

در خرید و فروش سهام در بورس باید اصول کلی و مهمی را رعایت کنیم که در ادامه خدمتون عرض میکنم

اصل اول : تصمیم گیری برای خرید و فروش باید بر اساس اطلاعات معتبر انجام بگیره و نه شایعات

گفتیم که وقتی سرمایه گذاران بعد از بررسی عوامل مهم اثرگذار بر قیمت سهام ، به این نتیجه برسند که قیمت ذاتی سهم بیشتر از قیمت بازاره اونه ، اقدام به خرید میکنند . بررسی همه عوامل اثرگذار بر قیمت سهم نیازمند بهره گیری از اطلاعات دقیق جامع و معتبره . به همون اندازه که استفاده از اطلاعات معتبر در تصمیم گیری سرمایه گذاران تاثیر داره ، بهره گیری از اطلاعات غیر معتبر و شایعات در تصمیم گیریها میتونه سرمایه شما را با خطرات زیادی مواجه کنه

تجربه نشون داده که در جریان فراز و فرود بازار سهام ، شایعات ، اخبار و تحلیلهای غلط زیادی به سرمایه گذاران مخایره میشه و سرمایه گذاران باید همواره برای کسب اطلاعات به منابع رسمی و معتبر تکیه کنند

اصل دوم : با دید بلند مدت در بورس سرمایه گذاری کنید

عملکرد بورس در سالهای گذشته نشون داده که سرمایه گذارانی که با دید بلندمدت و البته آگاهانه وارد این بازار شدن تونستن سود قابل قبولی از این بازار بدست بیارن . هرچه دیدگاه سرمایه گذاری بلندمدت تر باشه به همون نسبت هم ریسک سرمایه گذاری کمتر میشه

مطالعه تاریخچه سرمایه گذاری های موفق در دنیا هم نشون میده بازدهی های بزرگ معمولا با خرید و نگهداری سهام ارزنده و ارزان در افق زمانی بلند مدت بدست میاد و نگاه کوتاه مدت در سرمایه گذاری و پیروی از جو بازار معمولا به نتایج قابل قبول منجر نمیشه

پس با دید بلند مدت سرمایه گذاری کنید و اگر پس از بررسی و مطالعه کامل به این اطمینان رسیدید که سهام ارزشمندی را خریداری کرده اید نگران نوسانات مقطعی قیمت سهام خود نباشید

اصل سوم : همواره مراقب سهام خود باشید

گرچه در اصل قبلی گفتیم که نگاه بلند مدت داشته باشید و به نوسانات مقطعی نگاه نکنید، این نکته را هم باید بگیم که این تفکر در صورتی درسته که شما با بررسی کامل اطلاعات به این

نتیجه رسیده باشید سهامتون ارزشمند هست و چیزی که باعث نوساناتش شده موقت و زودگذر هست

ولی اگر با مشورت با خبرگان بازار و مطالعه بیشتر و یا تغییر عوامل مهم تاثیر گذار بر عملکرد شرکت ها ، به این نتیجه برسید که روند قیمتی سهم در بلند مدت رو به کاهش هست ، آیا باز هم توصیه به حفظ سهم در بلند مدت منطقی هست ؟؟

در این شرایط سهامدار باید ضمن بازنگری در ترکیب سهام خودش ، سهامی که شرایط مناسبی نداره را بفروشه و بجای اون سهم دیگه ای که در وضعیت مطلوبی قرار داره را خریداری کنه نکته بسیار مهمی که باید در موردش همینجا توضیح بدیم مسئله ای بنام "تعصب" در باره سهام هست که متأسفانه گریبانگیر اغلب سرمایه گذاران در بورس میشه

منظور از تعصب نسبت به سهام اینه که بعضاً با وجود اینکه مطالعه موارد اثر گذار بر قیمت یک سهم حکایت از شرایط نامناسب سهم و روند رو به کاهش قیمت اون داره ، اما بعضی از سهامداران بدون در نظر گرفتن این واقعیات و با استدلالهایی مثل اینکه "این سهم در گذشته سهم بسیار خوبی بوده است" و یا "چون سهم را در قیمت بالاتر خریدیم حاضر نیستیم به قیمت کمتر بفروشیم" و موارد مشابه ، از فروش سهام خودداری میکنند

غافل از اینکه شاید با فروش سهام مذکور و سرمایه گذاری در سهامی که شرایط مناسب تری داره نه تنها بتونن زیان خودشون را جبران کنن بلکه سود خوبی هم کسب کنن. پس همیشه مراقب سهام خودتون باشید و در صورت لزوم ترکیب سرمایه گذاریتون را بازنگری کنید

اصل چهارم : سبدي از سهام متنوع تشكيل دهيد

قبلا در مورد این ضرب المثل که "همه تخم مرغها را در یک سبد قرار ندهید" و تئوری "سبد" یا "پرتفو" صحبت کردیم ولی به دلیل اهمیت موضوع دوباره یاد آوری میکنیم که سبد انتخابی

شما برای سرمایه گذاری باید دارای تنوع باشه و این تنوع میتونه سرمایه شما را با ریسک کمتری مواجه کنه

اصل پنجم : با سرمایه مازاد خود سهام بخرید

برخی افراد بعد از شنیدن رشدهای متوالی بورس و افزایش قیمت سهام ، در یک رفتار هیجانی سرمایه مورد نیاز زندگیشون مثل خانه ، خودرو و دیگر موارد را میفروشن و یا با قرض گرفتن از دیگران و وام گرفتن اقدام به خرید سهام میکنند

چنین رفتاری اصلاً توصیه نمیشه چونکه بورس همواره در معرض افت و خیز قرار داره و وارد کردن سرمایه ضروری برای زندگی میتونه سرمایه گذار را با اضطراب و تزلزل مواجه کنه تا جایی که ممکنه فرد با تحمل زیان مجبور به خروج از بورس بشه

ولی وقتی کسی سرمایه مازاد خودش را وارد بورس کنه طبیعتاً در برابر نوسانات بورس قدرت تحمل و آرامش بیشتری داره و در تصمیم گیریها هم منطقی تر عمل میکنه

پس تنها بخشی از سرمایه خودتون را به خرید سهام اختصاص بدید که در صورت کاهش قیمت سهام نه خللی به زندگی شما وارد کنه و نه آرامش روحی شما و خانوادهتون را به مخاطره بندازه

اصل ششم : نوسان را به عنوان ذات بازار سهام بپذیرید

کسی که قصد داره از طریق خریدسهام در بورس سرمایه گذاری کنه باید این واقعیت را بپذیره که نوسان قیمت ، ویژگی ذاتی سهم هست

یعنی روند صعودی قیمت سهم در گذشته الزماً به معنای تداوم این روند در آینده نیست کما اینکه روند نزولی سهم در گذشته هم لزوماً به معنای ادامه افت قیمت اون سهم در آینده نیست

خاطرتون هست که در باره عوامل موثر بر قیمت سهام در بورس صحبت کردیم .

بروز هر تغییری در این عوامل ممکنه باعث افت و خیز در قیمت سهام بشه . پس لازمه سرمایه گذار قبل از ورود به بازار سهام این واقعیت و ریسک ناشی از اون را بپذیره

اصل هفتم : با افراد متخصص مشورت کنید

با توجه به تاثیرگذاری عوامل بسیار متعدد بر قیمت سهام، تصمیم گیری بر اساس تجزیه و تحلیل این عوامل نیاز به تخصص و مطالعه دقیق داره .

پس اگر قصد دارید بصورت مستقیم سهام خرید کنید ولی تخصص کافی در این زمینه ندارید، حتما با افراد خبره و دارای صلاحیت مشورت کنید

در ادامه این جلسه شما را با برخی از اصطلاحات بورسی آشنا میکنیم

برخی اصطلاحات در بازار سرمایه

نماد :

در واقع نام اختصاری شرکتهای پذیرفته شده در بورس هست
مثلا نماد شرکت خودروسازی سایپا در بورس "خسایپا" هست

حرف اول نماد بر گرفته از صنعتیه که شرکت در اون قرار داره و بخش دوم هم در واقع خلاصه نام شرکت هست

مثلا در نماد خسایپا ، حرف "خ" نشانگر صنعت خودرو و "سایپا" مخفف شرکت خودروسازی سایپا هست . فعالان بورسی عمدتا بجای استفاده از نام شرکتهای بورسی ، نماد اون را بکار میبرن

توقف نماد :

گاهی اوقات معاملات سهام برخی شرکتها در بورس بصورت موقت متوقف میشه . در این حالت اصطلاحاً میگویند نماد اون شرکت متوقف شده

بورس زمانی نماد یک شرکت را متوقف میکنه که رویداد مهمی در مورد اون شرکت اتفاق افتاده باشه به طوری که بتونه تاثیر زیادی بر قیمت سهام اون شرکت بزاره

مثلاً قبل از برگزاری مجامع سالانه شرکت ، نماد شرکت متوقف میشه . چون سود سهامدارن و بقیه اطلاعات افشا شده در مجمع میتونه بر قیمت سهم بعد از مجمع تاثیر زیادی داشته باشه

توقف نماد در این شرایط به سرمایه گذاران اجازه میده تا بعد از انتشار اطلاعات کامل و شفاف شدن وضعیت شرکت در شرایط یکسان و عادلانه در خصوص خرید فروش و یا نگهداری اون سهم تصمیم گیری کنن

مجمع عمومی :

به گردهمایی سهامداران و مسئولین و مدیران شرکت که در خصوص تصمیم گیری در خصوص مسائل مهم شرکت برگزار میشه مجمع عمومی یا به اختصار مجمع گفته میشه

سهامداران به نسبت سهام خودشون در مجمع حق رای دارن . هیئات مدیره شرکت موظفه حداقل 10 روز قبل از برگزاری مجمع ، آگهی مجمع را در روزنامه کثیرالانتشاری که به عنوان روزنامه رسمی شرکت انتخاب شده منتشر کنه تا سهامداران مطلع بشن

انواع مجمع :

الف – مجمع عمومی عادی سالیانه :

هیئات مدیره شرکت موظفه سالی 1 بار سهامداران شرکت را دعوت کنه و گزارش عملکرد سالانه را به سهامداران ارائه کنه . به این گردهمایی مجمع عمومی عادی سالیانه گفته میشه که در اون

در خصوص موارد مهمی مثل سود تقسیمی به سهامداران و انتخاب اعضای هیات مدیره رای گیری همیشه

بیا - مجمع عمومی فوق العاده :

هر مجمع دیگری ای که بجز مجمع عمومی عادی سالانه برگزار بشه ، مجمع عمومی فوق العاده نام داره . در این مجامع در خصوص مواردی مثل تغییر سرمایه شرکت ، تغییر نام شرکت ، تغییر نشانی و دیگر موارد تصمیم گیری همیشه

سال مالی :

به دوره 1 ساله ای گفته میشه که مبنای محاسبه سود و زیان و گزارشات و عملکرد مالی شرکت هست

سال مالی در بسیاری از شرکتها از ابتدای فروردین تا پایان اسفند هست . ولی ممکنه برخی شرکتها هم سال مالیشون متفاوت باشه مثلا از اول مهر تا پایان شهریور سال بعد در پایان سال مالی مجمع سالانه شرکت برگزار و عملکرد هیات مدیره مورد ارزیابی قرار میگیره . هیات مدیره موظفه نهایتا بعد از 4 ماه پس از سال مالی شرکت مجمع عادی سالانه را برگزار کنه

صورت سود و زیان :

از مهمترین معیارهای انتخاب سهام میزان سودآوری اون شرکت و هرچه سودآوری بیشتر باشه نشاندهنده ارزنده بودن سهامه.

صورت سود و زیان به خوبی بیانگر وضعیت سود و زیان یک شرکت در پایان سال مالی هست

شرکتها موظفن در پایان سال مالی صورت سود و زیان خودشون را منتشر کنن

مواردی مثل میزان فروش شرکت ، میزان سود و زیان و سایر اطلاعات با اهمیت مربوط به عملکرد شرکت ، در صورت سود و زیان وجود داره

ترازنامه :

قبلاً گفتیم که باید به میزان دارایی و بدهی شرکت هم توجه داشته باشیم . اینکه چه میزان دارایی اعم از پول نقد ، املاک، ماشین آلات و دیگر موارد داره ؟

میزان بدهی و تعهدات شرکت به بانکها چقدره ؟

بعد از کسر بدهی از دارایی چقدر بعنوان حقوق صاحبان سهام باقی میمونه ؟

همه این موارد با مطالعه ترازنامه شرکت قابل دسترسی هست

در واقع ترازنامه که مثل صورت سود و زیان در پایان سال مالی منتشر میشه وضعیت شرکت را از

نظر میزان دارایی ، بدهی و حقوق صاحبان سهام نمایش میده

- سود هر سهم (EPS)

اگر تمام سود محقق شده در پایان سال مالی شرکتی را بر تعداد سهام شرکت تقسیم کنیم ، عدد

بدست اومده بیانگر سود هر سهم هست. مثلاً اگر شرکتی در پایان سال 10 میلیون تومان سود

ساخته باشه و تعداد سهام شرکت هم 100 هزار سهم باشه ، سود هر سهم میشه عدد 100 تومان

- سود تقسیمی هر سهم (DPS)

به بخشی از سود محقق شده سالانه که بین سهامداران تقسیم میشود سود نقدی هر سهم

میگویند. البته شرکتها معمولاً همه سود سال مالی را بین سهامداران تقسیم نمیکنن و بخشی از

اون را برای اجرای طرحهای توسعه ای شرکت نگه میدارن

در مثال قبلی اگر شرکت از 100 تومان سودی که در پایان سال مالی محقق کرده 50 تومان پرداخت کند ، DPS شرکت همیشه 50 تومان . تصمیم گیری در مورد میزان سود پرداختی در مجمع عمومی سالانه و با رای سهامداران مشخص میشه و شرکت موظف هست حداکثر ظرف مدت 8 ماه نسبت به پرداخت سود تصویب شده اقدام کنه. معمولا سود سهامداران خرد زودتر از بقیه پرداخت میشه . سود تقسیمی به کسانی پرداخت میشه که در تاریخ برگزاری مجمع ، سهامدار شرکت بوده باشن

- پیش بینی سود

شرکتها معمولا در پایان هر سال مالی ، بودجه سال آینده خودشون را منتشر میکنن. از مهمترین اطلاعات مندرج در بودجه شرکتها ، پیش بینی مقدار سود هر سهم هست . مثلا شرکتی در پایان سال مالی 1393 پیش بینی میکنه که در پایان سال مالی 1394 به ازای هر سهم 100 تومان سود بدست بیاره . این پیش بینی برای سرمایه گذاران حائز اهمیتیه چون میتونه چشم انداز شرکت را حداقل برای یک سال آینده مشخص کنه

- تعدیل سود :

شرکتهای بورسی موظفند همواره عملکرد واقعی شرکت را با بودجه پیش بینی شده مقایسه کنند و پیش بینی جدید خودشون از عملکرد شرکت را بر اساس عملکرد واقعی ، به سهامداران منعکس کنند. مثلا شرکتی پیش بینی میکنه که در پایان سال مالی 1393 به ازای هر سهم 100 تومان سود بسازه . ولی با گذشت 3 ماه از سال مالی شرکت و با بررسی عملکرد 3 ماهه ، پیش بینی خودش را تغییر میده و 100 تومان را به 110 تومان تغییر میده

همین شرکت ممکنه بعد از بررسی عملکرد 6 ماهه به این نتیجه برسه که سود 110 تومانی قابل تحقق نیست و پیش بینی سود شرکت باید به 90 تومن کاهش پیدا کنه . به این تغییرات در سود

پیش بینی شده ، تعدیل سود گفته میشه . سهامداران همواره باید در تصمیم گیریهای خودشون به تعدیل سود توجه داشته باشن

درآمد تحقق سود :

فرض کنید شرکتی در ابتدای سال مالی خودش پیش بینی میکنه که در پایان سال 100 تومن سود به ازای هر سهم بدست بیاره . اگر در پایان سال میزان سود محقق شده این شرکت به ازای هر سهم 90 تومن باشه ، این یعنی اینکه شرکت تونسته 90 درصد از سود پیش بینی شده خودش را محقق کنه . هر چه میزان درصد تحقق سود شرکت بالاتر باشه بیانگر عملکرد بهتر اون شرکت هست .

صف خرید و صف فروش :

وقتی حجم تقاضا برای یک سهم از حجم عرضه بیشتر باشه و در دامنه نوسانی اون روز معاملاتی هیچ عرضه کننده ای وجود نداشته باشه و خریداران در حداکثر قیمت مجاز حاضر به خرید سهم باشن ، برای سهام اون شرکت صف خرید تشکیل میشه

وقتی هم عرضه یک سهم بیشتر از میزان تقاضا برای اون سهم باشه و در دامنه مجاز قیمتی خریداری وجود نداشته باشه و فروشندگان در حداقل قیمت مجاز حاضر به فروش سهامشون بشن ، برای اون سهم صف فروش تشکیل میشه .

هر چه میزان نقدشوندگی در بورس بالاتر باشه از حجم صفهای خرید و فروش در اون بورس کاسته میشه .

دامنه نوسان :

منظور از دامنه نوسان حداکثر افزایش یا کاهشیه است که قیمت سهام یک شرکت در یک روز میتونه داشته باشه . در حال حاضر دامنه نوسان قیمت سهام در بورس و فرابورس ایران 5 درصد

میباشد. یعنی اگر قیمت سهمی در ابتدای معاملات امروز (قیمت پایانی روز قبل) 100 تومن باشه ، این سهم میتونه حداکثر تا 105 تومان و حداقل تا 95 تومان نوسان قیمتی داشته باشه ، هدف از تعیین دامنه نوسان اینه که در مواقع بحرانی و وقتی بازار تحت تاثیر هیجانات شدید قرار میگیره از بروز نوسانات شدید در قیمت سهام جلوگیری بشه .

معرفی شاخص های بورس :

حتما بارها در مورد نوسانات و رشد و افت شاخص بورس شنیدید. و سوالاتی در مورد این موضوع براتون پیش اومده. اینکه اصلا شاخص بورس چیه ؟ چه مفهومی داره ؟ افزایش و کاهشش چه اهمیتی داره ؟ نوساناتش بر چه اساس هست و سوالاتی از این قبیل ...

شاخص در مفهوم کلی معیاری است که بر اساس اون میتونیم چیزی را تشخیص بدیم

در بورس هم شاخصها معیارهایی هستند که با بررسی و تحلیل اونها میشه وضعیت گذشته و حال بورس را از جنبه های مختلف ارزیابی و حتی روند آینده را پیش بینی کرد

بنابر این با توجه به اهمیت استفاده از داده های شاخص های بورس ، نوسانات اون هم برای

سرمایه گذاران حائز اهمیت هست . شاخص های بورس انواع مختلفی دارن که هر کدوم از اونها کارکردهای مختلفی هم دارن

در ادامه بعضی از مهمترین این شاخصها را خدمتون معرفی میکنم

الف - شاخص کل :

که به اون شاخص قیمت و بازده نقدی هم گفته میشه بیانگر سطح عمومی قیمت و سود سهام شرکتهای پذیرفته شده در بورس هست. به یه بیان ساده تر میشه گفت : تغییرات شاخص کل در واقع بیانگر میانگین بازدهی سرمایه گذاران هست

گفتیم که بازدهی سرمایه گذاران در بورس از 2 طریق دریافت سود نقدی سالانه و تغییرات قیمت سهم در طول دوره سرمایه گذاری بدست میاد . تغییرات شاخص کل هم دقیقا بیانگر میانگین بازدهی کل هست .

یعنی در بازدهی بورس، هم نوسانات قیمتی سهام شرکتها نقش دارن و هم میزان سود تقسیمی شرکتها

در مورد شاخص کل 2 نکته مهم هست که باید اشاره کنم

اول اینکه افزایش شاخص کل لزوما به معنای افزایش قیمت و سودآوری همه شرکتها در بورس نیست

همانطور که کاهش شاخص کل هم لزوما به معنای زیاندهی همه شرکتها نیست

شاخص کل بیانگر میانگین بازدهی بورس هست و ممکنه در برخی موارد علی رغم رشد شاخص بعضی از سهام با افت قیمت مواجه بشن و یا برعکس با کاهش شاخص کل برخی سهام با رشد قیمت مواجه بشن

بنابر این نباید صرفا با توجه به اخبار در مورد رشد شاخص بورس در بازار سرمایه سرمایه گذاری کنیم و با دقت و مطالعه سهام ارزنده و زیر قیمت را برای خرید انتخاب کنیم

نکته دوم ارتباط بین شاخص کل و سبد سهام هست . در مورد تنوع سهام انتخابی و سبدها توضیح دادیم

هر اندازه سبد سهام یک سرمایه گذار به سبد شاخص کل شبیه تر باشه و تعداد سهام موجود بیشتر باشه و نسبت اون ها هم به نسبتشون در بورس شبیه تر باشه ، بازدهی اون سبد به بازدهی شاخص کل شبیه تر میشه تا جایی که اگر فردی بتونه سبد سهام خودش را کاملا منطبق بر سبد

سهام موجود در بورس کنه ، بازدهی اون فرد هم بطور کامل بر نوسانات شاخص کل بورس منطبق
میشه

شاخص صنایع

شرکت‌های پذیرفته شده در بورس تهران در صنایع مختلفی طبقه‌بندی شده‌اند. بورس تهران اقدام
به محاسبه شاخص قیمت برای هر صنعت می‌کند که همگی با فرمولی مشابه شاخص کل قیمت
محاسبه می‌شوند.

در یک تفکیک کلی تر، شرکت‌های پذیرفته شده در بورس تهران به دو گروه صنعت و مالی تقسیم
شده‌اند که گروه مالی در برگیرنده شرکت‌های صنعت واسطه‌گری‌های مالی و گروه صنعت شامل
کلیه شرکت‌های بورس به جز واسطه‌گری‌های مالی است

بورس تهران به محاسبه شاخص قیمت برای این دو گروه کلی نیز می‌پردازد که با نام شاخص مالی
و شاخص صنعت منتشر می‌شوند و هر دو در طراحی، محاسبه و تعدیل از معیارهای شاخص کل
قیمت پیروی می‌کنند

شاخص پنجاه شرکت فعالتر

این شاخص نشان‌دهنده سطح عمومی قیمت 50 شرکت فعالتر بورس تهران است

آن چه در انتخاب 50 شرکت مزبور که در دوره‌های سه ماهه صورت می‌گیرد، بیشترین اهمیت را
دارد تعداد روزهای دادوستد شرکت‌ها است. بورس تهران میزان نقدشوندگی یا فعالیت شرکت‌ها را
ملاک اصلی برای گزینش 50 شرکت قرار داده و به همین سبب شاخص مزبور را شاخص 50
شرکت فعالتر نامیده است

در ادامه این جلسه در مورد حقوق سهامداران هم صحبت میکنیم

حقوقی که دونستن اونها برای سهامداران بورس لازم و ضروری هست

حقوق سهامداران :

از مهمترین مزایای سرمایه گذاری در بورس حمایت قانونگذار از سهامداره . گفتیم که افراد با

سرمایه گذاری در بورس از حقوق مشخصی بهره مند میشن

در یک تقسیم بندی کلی سرمایه گذاران از 2 نوع حقوق بهره مند میشن :

الف - حقوق مالی

ب - حقوق غیر مالی

1 - حقوق مالی :

منظور از این حقوق اون دسته از حقوق سرمایه گذاران هست که جنبه مادی دارن

مهمترین این حقوق عبارتند از :

الف - حق دریافت سود نقدی :

گفتیم که برخی شرکتهای بورسی در مجمع سالانه سود تقسیم میکنند . اگر این سود در موعد

مقرر پرداخت نشه سهامدار میتونه شکایت کنه و سود خودش را دریافت کنه

نحوه شکایت هم به این صورته که اگر شرکت اونها عضو کانون نهادهای سرمایه گذاری یا شرکت

سرمایه گذاری سهام عدالت باشه به کانونهای مزبور مراجعه میکنن و سایر سهامدارن هم به کانون

کارگزاران بورس و اوراق بهادار مراجعه میکنن و شکایت خودشون را مطرح میکنن

اگر با وجود پیگیری کانونهای مزبور شرکت بازهم از پرداخت سود امتناع کند سهامداران میتونن شکایت خودشون را از طریق سایت davari.seo.ir به دبیرخانه هیات داوری سازمان بورس و اوراق بهادار مطرح کنن و از این طریق موضوع را پیگیری کنن

هیات داوری بورس که متشکل از یک قاضی منصوب شده از طرف ریاست قوه قضائیه و 2 متخصص مالی و اقتصادی هست به شکایت سهامداران رسیدگی میکنن و در صورت احراز حقوق اونها شرکت را به پرداخت اصل سود و خسارتهای وارده محکوم میکنن. لازم به ذکره آراء صادره از طریق هیات داوری سازمان بورس قطعی و لازم الاجراست

ب - حق تقدم در افزایش سرمایه :

برخی شرکتهای برای تامین مالی، سهام جدید منتشر کرده و با فروش در بورس سرمایهشون را افزایش میدن. در این فرآیند سهامداران قبلی شرکت به نسبت تعداد سهام خودشون در اولویت خرید سهام جدید قرار دارن

در مورد این اوراق 2 نکته وجود داره

اول اینکه سهامدارن فعلی شرکت در صورت عدم تمایل به شرکت در افزایش سرمایه 60 روز فرصت دارن تا اوراق حق تقدم خودشون را در بورس بفروشن و از سود فروشش بهره مند بشن
دوم اینکه در صورتی که سهامداران فعلی در مهلت تعیین شده یا همون مهلت پذیره نویسی، سهام جدید را خریداری نکنن و اوراق حق تقدمشون رادر بورس بفروشن، باز هم حق اونها محفوظه و شرکت بعد از پایان مهلت تعیین شده، سهام باقی مونده را در بورس به قیمت روز میفروشه و مبلغ حاصل از فروش را پس از کسر هزینه های مربوط به حساب سهامداران واریز میکنه

2- حقوق غیر مالی :

این حقوق هم خودشون به 2 دسته تقسیم میشن :

الف - حق نظارت بر شرکت :

سهامداران حق دارن بر امور و فعالیتهای روزمره شرکت نظارت کنن و در صورت انجام تخلف
توسط مدیران شرکت ، برای جلوگیری از اون اقدام کنن

مثلا در صورتی که برخی معاملات در شرکت بصورت غیر قانونی انجام شده باشه سهامداران
میتونن ابطال معاملات مذکور را از دادگاه درخواست کنن و اگر بر اساس این معاملات به منافع
سهامدار خسارت رسیده باشه ، مدیرعامل و هیات مدیره مسئول جبران این خسارتهای هستند

ب - حق شکایت :

سهامداران شرکت حق دارن در صورت بروز تخلف از سوی مدیران شرکت، از اونها به مراجع
قانونی شکایت کنن

در مجموع سهامداران 3 نوع حق شکایت دارن :

1 - حق شکایت کیفری : این شکایت به اون دسته از اقدامات پرداخته میشه که از نظر قانون
جرم شناخته میشه که عبارتند از :

خودداری از ارسال اطلاعات مهم شرکت به بورس ،

سوء استفاده مدیران شرکت از اطلاعات نهانی

خرید و فروش سهام بر اساس اطلاعات نهانی

افشا و انتشار اطلاعات با اهمیت بصورت غیرقانونی

دستکاری قیمتی سهام

@bursihaaa

در صورتی که مدیرعامل و یا اعضای هیات مدیره شرکت یکی از این جرائم را مرتکب بشن ، سهامدارن میتونن از اونها به مراجع قانونی و یا سازمان بورس شکایت کنن

بنابر این شکایت کیفری بطور مشخص مربوط به ارتکاب جرایم توسط مدیران شرکت است

2 - حق شکایت حقوقی :

در صورتی که مدیران شرکت از پرداخت سود نقدی به سهامداران در مهلت مقرر یعنی حداکثر 8 ماه بعد از مجمع عادی سالانه خودداری کنن ، سهامداران اون شرکت میتونن از شرکت شکایت کنن. نحوه شکایت هم که قبلا توضیح دادیم . با مراجعه به سایت هیات داوری سازمان بورس و ثبت شکایتون موضوع را پیگیری کنن

3 - حق شکایت انضباطی :

سهامداران میتونن در صورت مشاهده نقض قوانین و مقررات مربوطه ، اقدام به شکایت انضباطی کنن . مثلا یکی از تخلفات انضباطی عدم افشای فوری اطلاعات مهم شرکت هست در صورت مواجهه با این مسئله میتونیم شکایت خودمون را از طریق پایگاه اینترنتی سامانه شکایات سازمان بورس و اوراق بهادار به نشانی shekayat.seo.ir مطرح کنیم .

بر اساس قانون بازار اوراق بهادار کمیته رسیدگی به تخلفات سازمان بورس و اوراق بهادار هیات مدیره شرکت بورس هیات رسیدگی به تخلفات بورس و در نهایت هیات مدیره سازمان به تخلفات شرکتها رسیدگی کرده و در صورت اثبات تخلف مدیران شرکت را با این مجازاتهای انضباطی تنبیه میکنن:

- تذکر یا اخطار شفاهی یا کتبی

- تعلیق موقت یا لغو دائم مجوز فعالیت

- سلب صلاحیت مدیر متخلف

- توقف موقت معاملات و یا لغو دائم پذیرش شرکت در بورس یا فرابورس

- اعلام عمومی آرای انضباطی صادر شده

سازمان بورس و اوراق بهادار میتونه مدیران متخلف و شرکتهای مربوطه را به پرداخت جریمه

نقدی از 1 میلیون تا 100 میلیون تومان محکوم کنه

که این آراء قطعی و لازم الاجراست

@bursihaaa

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

بازنشر:

مباحث این جلسه هم همینجا به پایان میبریم تا انشالله در جلسه بعدی ادامه مباحث را خدمتون بیان کنیم

با تشکر از همراهی همه عزیزان

@bursihaaa/

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

بازنشر:

فصل هفتم

اوراق تسه

@bursihaaa/

abcBourse.ir

@abcBourse_ir

مرجع آموزش بورس

بازنشر:

به نام خدا

با سلام خدمت همراهان گرامی

امیرخانی هستم ، با آخرین جلسه از مباحث مقدمات سرمایه گذاری در بورس در خدمتون

در این جلسه میخام ادامه مباحث را با موضوعات زیر خدمتون عرض کنم

توضیحاتی در مورد اوراق تسهیلات مسکن (تسه)

معرفی اوراق تسهیلات مسکن (تسه)

این اوراق توسط بانک مسکن منتشر می گردد. این اوراق که به عنوان ابزاری جدید از اوایل آبان ماه سال 89 وارد فرابورس شد، به سهام داران امکان دریافت وام خرید مسکن را می دهد و به عبارتی مردم با خرید این اوراق از طریق کارگزاران فرابورس می توانند از وام های مسکن که منشا آن سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت ممتاز مسکن است، استفاده کنند

این بانک "حساب سپرده سرمایه گذاری ممتاز" را ایجاد نموده به طوریکه سپرده گذاران این حساب علاوه بر دریافت سود سپرده کوتاه مدت عادی، از اوراق تسهیلات مسکن نیز بهره مند می گردند

این اوراق پانزدهم هر ماه توسط بانک مسکن به دارندگان "حساب سپرده ممتاز" اختصاص داده می شود و بعد از طی مراحل قانونی و سپرده شدن نزد مرکز سپرده گذاری، نماد معاملاتی آن در اول ماه بعد در فرابورس بازگشایی و قابلیت معامله پیدا می کند

در واقع اوراق تسهیلات مسکن، اوراقی است که متقاضیان استفاده از انواع تسهیلات مسکن باید در ازای هر 500 هزار تومان، یک برگه حق تقدم تسهیلات مسکن خریداری کرده و به بانک مسکن ارائه کنند

یعنی مثلا برای دریافت وام 45 میلیونی مسکن باید 90 ورقه حق تقدم تسهیلات (با احتساب قیمت 72 هزار تومان برای هر ورقه) به مبلغ 6 میلیون و 480 هزار تومان خریداری شود

نماد معاملاتی این اوراق شامل نام ماه و دو رقم آخر سال صدور می باشد. به عنوان مثال نماد "امتیاز تسهیلات مسکن مهر ۹۰" مربوط به اوراقی است که در مهر ماه ۹۰ منتشر گردیده است و نماد آن "سه 9007" میباشد

مدت اعتبار اوراق صادره از تاریخ صدور به مدت دو سال می باشد که این مدت با نظر بانک مسکن و در شرایط خاص حداکثر تا دو دوره ۶ ماهه قابل تمدید می باشد

@bursihaaa

